

Jenny Torvinen

TYTÄRYHTIÖN PERUSTAMINEN ENGLANTIIN

Juridinen näkökulma

**Opinnäytetyö
Centria-ammattikorkeakoulu
Kansainvälinen kauppa
Toukokuu 2018**

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Centria-ammattikorkeakoulu	Aika Toukokuu 2018	Tekijä Jenny Torvinen
Koulutusohjelma Kansainvälinen kauppa		
Työn nimi TYTÄRYHTIÖN PERUSTAMINEN ENGLANTIIN; Juridinen näkökulma		
Työn ohjaaja Sara Åhman		Sivumäärä 52+3
<p>Tässä opinnäytetyössä tutkittiin tytäryhtiön perustamista Englantiin juridisesta näkökulmasta. Tutkimus rajattiin koskemaan private limited company -muotoisen yhtiön perustamista. Tutkimuksen tavoitteena oli määrittellä Englannin ja Walesin lainkäyttöalueella vaikuttavat, yritystoiminnan perustamista koskevat velvoitteet ja minimoida näin sääntöjen tahattomasta rikkomisesta aiheutuvat haitat. Tutkimuksessa selvitettiin myös se, millaisena yrityksen juridisena toimintaympäristönä Englanti koetaan nykyään.</p> <p>Opinnäytetyö koostui teoria- ja tutkimusosuuksista. Teoriaosuudessa käytiin läpi ne asiat, jotka tulisi ottaa huomioon perustettaessa tytäryhtiötä Englantiin. Näistä asioista nostettiin esille muun muassa maatiedot, oikeudenkäyttöalue, oikeusjärjestelmä, yrityksen juridinen toimintaympäristö, ulkomainen tytäryhtiö, private limited company ja sen perustamistoimenpiteet sekä brexit. Tutkimusosuudessa kuvattiin tutkimusprosessin kulkua ja edettiin vaihe vaiheelta kohti tutkimustulosten analyysiä sekä lopullisia päätelmiä.</p> <p>Tutkimusmenetelmänä tutkimuksessa käytettiin kvalitatiivista tutkimusta. Teema-haastattelulla kerättiin tietoa tutkimusongelman ratkaisemiseksi. Tutkimusta varten haastateltiin sellaisia monikansallisten yritysten työntekijöitä, joilla oli käytännön kokemusta tytäryhtiön perustamisesta Englantiin. Haastattelut suoritettiin tammi-maaliskuussa 2018. Tutkimustulokset analysoitiin osaksi tutkimusta, ja koko tutkimuksesta laadittiin yhteenveto.</p> <p>Tytäryhtiön perustaminen Englantiin vaatii sekä rohkeaa asennetta että huolellista suunnittelua. Kaikkia niitä juridisia haasteita, joita tytäryhtiöhankkeen läpivieminen edellyttää, ei voitu etukäteen täysin määrittellä, koska jokainen prosessi on oma kokonaisuutensa. Tähän opinnäytetyöhön tutustumalla on mahdollista onnistua välttämään yleisimmät sudenkuopat, jotka joko hidastaisivat vauhtia tai katkaisisivat matkan kokonaan jo sen alkuvaiheessa.</p>		

Asiasanat brexit, emoyhtiö, Englanti, konserni, oikeudenkäyttöalue, osakeyhtiö, perustamissopimus, rajoitettu vastuu, tapaoikeus, tytäryhtiö, Yhdistynyt kuningaskunta, yhtiöjärjestys
--

ABSTRACT

Centria University of Applied Sciences	Date May 2018	Author Jenny Torvinen
Degree programme International business		
Name of thesis SETTING UP A SUBSIDIARY IN ENGLAND; from a juridical point of view		
Instructor Sara Åhman		Pages 52+3
<p>In this thesis, the process of setting up a subsidiary in England was examined; from a juridical point of view. The research was limited to the incorporation of a private limited company. The aim of this research was to define requirements concerning the act of setting up a business in the jurisdiction of England and Wales, thus reducing consequences caused by breaking the rules unintentionally. The research examined also how the legal business environment of England is generally viewed today.</p> <p>The paper consisted of two sections: theoretical framework and empirical research. In the theory section, the most important things to be taken into consideration when establishing subsidiary in England have been reviewed. Such issues as country information, jurisdiction, legal system, legal business environment, foreign subsidiary, private limited company and the measures involved in starting a company as well as brexit were included. In the research section, the steps of the research process were described, including an analysis of research results and a dissertation conclusion.</p> <p>The research method used in this thesis was a qualitative research. Theme interviews were carried out for the purpose of collecting data and solving the research problem. Some employees who were working for multinational companies, and had gained practical experience of establishing a subsidiary in England were interviewed for research. All the interviews were conducted during January-March 2018. The obtained results were analysed as an integral part of this research, and a research summary was written out.</p> <p>Establishing a subsidiary in England is a matter of courage, which requires careful planning. All possible juridical challenges that concern the incorporation of a subsidiary could not be fully determined, because each process is different. By means of this thesis one shall prevent such pitfalls that could slow down the process of incorporation or even ultimately destroy it.</p>		

<p>Key words brexit, parent company, England, group, jurisdiction, limited company, memorandum of association, limited liability, common law, subsidiary, United Kingdom, articles of association</p>
--

KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY

artikla 50	EU:n perussopimuksen pykälä, joka määrittelee, miten unionista erotaan
Great Repeal Bill	Valtava lakipaketti, joka poistaa Britannian laista kytkökset EU-lainsäädäntöön
HL	House of Lords
HM	Her Majesty's
HMRC	Her Majesty's Revenue and Customs
HMSO	Her Majesty's Stationery Office
Ltd	private limited company
PAYE	pay as you earn, HMRC:n ylläpitämä järjestelmä tuloverojen ja sosiaalivakuutusten keräämiseksi
SIC code	A Standard Industrial Classification code
UK	United Kingdom
UTR	Unique Taxpayer Reference

**TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
SISÄLLYS**

1 JOHDANTO	1
2 ENGLANTI OSANA YHDISTYNYTTÄ KUNINGASKUNTAA	3
2.1 Englannin ja Walesin oikeus	5
2.2 Englanti yrityksen juridisena toimintaympäristönä	6
2.2.1 Alakohtainen sääntely.....	8
2.2.2 Immateriaalioikeudet.....	9
2.2.3 Sopimusoikeus	11
2.2.4 Työntekijöiden palkkaaminen	13
2.2.5 Brexit	17
3 ULKOMAINEN TYTÄRYHTIÖ	19
4 PRIVATE LIMITED COMPANY	21
4.1 Perustaminen.....	22
4.1.1 Perustamissopimus ja yhtiöjärjestys	24
4.1.2 Osakkeet.....	25
4.1.3 Corporation Tax.....	27
4.2 Johdon velvollisuudet.....	28
5 KVALITATIIVINEN TUTKIMUS JA SEN KÄYTTÖ	30
5.1 Tutkimuksen tavoitteet	33
5.2 Tutkimuksen kohderyhmä	34
5.3 Haastattelu tiedonkeruumenetelmänä.....	34
5.4 Tutkimustulokset ja tutkimusaineiston analyysi.....	35
5.5 Tutkimuksen luotettavuusarviointi	43
5.6 Johtopäätökset.....	44
6 YHTEENVETO	47
KUVIOT	
KUVIO 1. Yhdistynyt kuningaskunta on itsenäinen valtio, joka sisältää koko Iso-Britannian ja Pohjois-Irlanniksi määritellyn alueen	3
KUVIO 2. Tutkimuksen kulku	31
KUVIO 3. Laadullinen tutkimusprosessi etenee tyypillisesti sykleissä	32
KUVAT	
KUVA 1. Licence finder	9
KUVA 2. Statement of capital	26
TAULUKOT	
TAULUKKO 1. Yhdistyneen kuningaskunnan väkiluku aluekohtaiset erot huomioituna	5
TAULUKKO 2. Tavaramerkin hyödyt	11
TAULUKKO 3. Työntekijän palkkaamista koskevat velvollisuudet.....	15
TAULUKKO 4. Työntekijälle kirjallisesti ilmoitettavat tiedot työsuhteesta	16
TAULUKKO 5. Yhtiön rekisteröimistä varten tarvittavat tiedot	23

TAULUKKO 6. Prescribed particulars	27
TAULUKKO 7. Yhteisöverovelvollisuuden syntyminen	27
TAULUKKO 8. Tiedot, jotka tarvitaan rekisteröidytessä yhteisöveronmaksajaksi	28
TAULUKKO 9. Tutkimuskysymyksiin vastanneet henkilöt, heidän asemansa ja edustamansa yritykset	36
LÄHTEET	49

LIITTEET

1 JOHDANTO

Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan juridisesta näkökulmasta tytäryhtiön perustamista Englantiin. Tutkimus on rajattu koskemaan osakeyhtiön, englantilaisittain private limited companyn perustamista. Opinnäytetyö toteutetaan kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena. Tutkimuksessa sovelletaan induktiivista päättelyä, jossa useasta yksittäistapauksesta johdetaan yleistys. Tiedonkeruumenetelmänä tutkimuksessa käytetään teemahaastatteluja, joita varten on laadittu haastattelurunko. Tutkimuskysymykset asetetaan siten, että ne ohjaavat koko tutkimusprosessia. Opinnäytetyöhön on sisällytetty ainoastaan luotettaviksi arvioiduista lähteistä kerättyä tietoa.

Valitsin aiheen, koska oikeuden tuntemus on edellytyksenä oikeudellisten velvoitteiden asianmukaiseen hoitamiseen. Lainsäädäntö itsessään mahdollistaa yritystoiminnan harjoittamisen asettaen samalla yritystoimintaa harjoittavalle moninaisia velvoitteita. Pyrin opinnäytetyössäni tuomaan esille nämä velvoitteet ja minimoimaan näin sääntöjen tahattomasta rikkomisesta aiheutuvat haitat. Mielestäni aihe tukee hyvin tradenomiopintojani ja suuntautumistani kansainväliseen kauppaan ja antaa samalla minulle mahdollisuuden syventää jo oppimaani yksityiskohtaisilla tiedoilla.

Työn tavoitteena on tuottaa ajankohtaista tietoa siitä, miten private limited companyn perustamistoimenpiteet etenevät vaihe vaiheelta, jotta prosessin kulku kävisi mahdollisimman selväksi niille, jotka harkitsevat tytäryhtiön perustamista Englantiin. Lisäksi työssä pyritään löytämään vastaukset sellaisiin yleisimpiin liiketoiminnan harjoittamista koskeviin kysymyksiin, joiden huomioon ottaminen jo yrityksen perustamisvaiheessa on suositeltavaa, ellei välttämätöntä. Tällaiset kysymykset voivat nousta esimerkiksi alakohtaisen sääntelyn, immateriaalioikeuksien hankkimisen, työntekijöiden palkkaamisen tai brexitin pohjalta. Tarvittavien perustietojen avulla voidaan ennakoida ja onnistua välttämään monenlaiset ongelmat, jotka pahimmassa tapauksessa aiheuttaisivat tytäryhtiölle mittavat taloudelliset tappiot tai jopa koko hankkeen kariutumisen.

Opinnäytetyö on kaksiosainen ja se koostuu sekä teoria- että tutkimusosuudesta. Työn tarkoituksena on selvittää, miten tytäryhtiö perustetaan Englantiin. Teoriatiedon ja tutkimuksen

avulla päätellään ratkaisu edellä mainittuun tutkimusongelmaan. Juridisella näkökulmalla tarkoitetaan sitä, että tarkastelun kohteena ovat etupäässä paikallisen lainsäädännön vaikutukset yrityksen perustamisprosessiin. Tutkimuksessa analysoidaan paikallisia oikeuskäytäntöjä laadullisin menetelmin ja otetaan huomioon sellaiset tekijät, joilla nähdään olevan vaikutusta tytäryhtiöhankeen käynnistämisessä ja läpiviennissä.

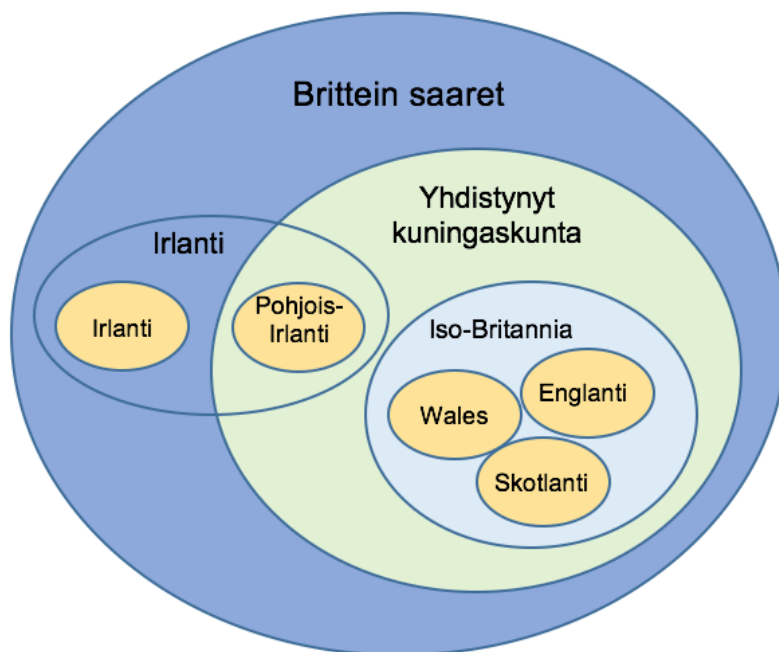
Teoriaosuus käsittää pääluvut 2–4 ja tutkimusosuus pääluvun 5. Työ etenee siten, että ensimmäiseksi lukija johdatellaan Yhdistyneen kuningaskunnan halki Englantiin. Tärkeimpiin maatietoihin tutustumisen jälkeen asetetaan fokus Englannin ja Walesin oikeuteen sekä yrityksen juridiseen toimintaympäristöön. Sitten tarkastellaan ulkomaista tytäryhtiötä. Teoriaosuuden päätteeksi esitellään private limited company ja sen perustamistoimenpiteet. Samassa pääluvussa käydään läpi rajoitetun vastuun periaate ja private limited companyn johdon velvollisuudet. Suuri osa teoritiedosta vahvistetaan myöhemmin haastattelujen avulla kerätyillä käytännön kokemuksilla.

Tutkimusosuudessa tutustutaan kvalitatiiviseen tutkimukseen ja sen käyttöön. Tutkimusosuuden aluksi paneudutaan tutkimuksen kulkuun. Sen jälkeen esitellään tutkimuksen tavoitteet ja määritellään tutkimuksen kohderyhmä. Tutkimus toteutetaan haastattelemalla tutkimuksen kohderyhmää. Näin ollen haastattelua käytetään tutkimuksen tiedonkeruumenetelmänä. Haastattelujen avulla kerätyt aineistot käsitellään ja selostetaan osaksi tutkimusta. Tutkimusosuuden lopuksi tutkimukselle tehdään luotettavuusarviointi ja tutkimuksen onnistumista arvioidaan kokonaisuutena.

Jorma Kanasen teokset ”Opinnäytetyön kirjoittamisen opas” ja ”Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä” toimivat konkreettisina apuvälineinä työn kirjoittamisessa. Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten julkaisemaa tietoa käytetään luonnollisesti hyväksi tutkimuksessa. Yrityksen perustamista ja liiketoiminnan harjoittamista koskevissa kysymyksissä käytetään ensisijaisesti GOV.UK:n ylläpitämien internet-sivujen tuottamaa tietoa. The National Archives’in ylläpitämät internet-sivut ovat puolestaan verrattomana apuvälineenä lakitekstejä tutkittaessa. Yrityksen kansainvälistymistä koskevista teoksista kuten Petri Ahokankaan ja Timo Pihkalan ”Kansainvälistyvä yritys” haetaan tietoa tytäryhtiöistä ja niiden tehtävistä. Lakikirjojen sekä muiden internet-lähteiden avulla tutustutaan oikeusjärjestystä, yritysoikeuden eri osa-alueita ja paikallisia velvoitteita koskeviin tietoihin perinpohjaisesti.

2 ENGLANTI OSANA YHDISTYNYTTÄ KUNINGASKUNTAA

Yhdistynyt kuningaskunta, viralliselta nimeltään Iso-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta on saarivaltio Luoteis-Euroopassa. Se koostuu neljästä osasta, jotka ovat Englanti, Skotlanti, Wales ja Pohjois-Irlanti. Hallintoalueen pääkaupunki on Lontoo, joka lukeutuu maailman vaikuttavimpiin kaupallisiin, taloudellisiin ja kulttuurillisiin keskuksiin. Muita merkittäviä kaupunkeja ovat Birmingham, Liverpool ja Manchester Englannissa, Belfast ja Londonderry Pohjois-Irlannissa, Edinburgh ja Glasgow Skotlannissa sekä Swansea ja Gardiff Walesissa. Iso-Britannia käsittää Englannin, Skotlannin ja Walesin alueet, kun taas Britannia termillä voidaan epäselvästi viitata Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, Isoon-Britanniaan tai jopa Brittiläiseen imperiumiin. (Antell 2010, 5.; Encyclopædia Britannica 2017.)

KUVIO 1. Yhdistynyt kuningaskunta on itsenäinen valtio, joka sisältää koko Iso-Britannian ja Pohjois-Irlanniksi määritellyn alueen (Encyclopædia Britannica 2017)

Yhdistynyt kuningaskunta ja Iso-Britannia termit eivät ole toistensa synonyymejä. Kuviossa 2 korostetaan eroja Brittein saarten, Yhdistyneen kuningaskunnan, Isoon-Britannian ja Englannin välillä. Brittein saaret tarkoittavat maantieteellistä aluetta, joka muodostuu Isoon-Britannian ja Irlannin saarista sekä näitä ympäröivästä joukosta pienempiä saariryhmiä. Kaikki Englannin,

Skotlannin ja Walesin kansalaiset ovat brittejä toisin kuin pohjoisirlantilaiset, jotka ovat irlantilaisia. Kuitenkin kaikilla edellä mainittujen alueiden kansalaisilla on Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisoikeudet. Ainoastaan Englannista kotoisin olevia henkilöitä kutsutaan englantilaisiksi, vaikka sekä Yhdistyneessä kuningaskunnassa että Englannissa puhutaan englantia. Myös muita kieliä käytetään aluekohtaisesti, kuten Walesissa kymriä, Skotlannissa gaelin kieltä ja Pohjois-Irlannissa iiriä. (Antell 2010.; Encyclopædia Britannica 2017.)

Pinta-alaltaan Yhdistynyt kuningaskunta käsittää kaiken kaikkiaan 244 820 neliökilometrin alueen, joka koostuu kaikista sen neljästä osasta. Englanti on näistä suurin 130 373 neliökilometrin alueella. Välimatka Englannin eteläisimmästä kärjestä pohjoisimpaan Skotlantiin on suunnilleen 1000 kilometriä. Leveimmältä kohdaltaan Iso-Britannia jää alle 500 kilometriin. Matalat harjut ovat tyypillisiä Englannin ja Pohjois-Irlannin alavalle maastolle. Wales ja Skotlanti ovat sen sijaan enimmäkseen ylänköä, joiden maasto muodostuu syvistä laaksoista, kauniista järivistä ja kapeista vuonoista. Brittein saarten ilmasto on lauhkeaa ja eri vuodenaikojen säät toistensa kaltaisia. Lämpötilojen vähäiseen vaihteluun vaikuttaa merkittävästi länsirannikkoa sivuava lämmin Golf-virta. Alueella sataa säännöllisesti läpi vuoden. (Nations Encyclopedia 2017.; Suomen YK-liitto 2017.)

Valtiomuodoltaan Yhdistynyt kuningaskunta on perustuslaillinen monarkia samalla toimien parlamentaarisen demokratian periaatteiden mukaisesti. Parlamentti käyttää maan ylintä poliittista valtaa ja se koostuu kahdesta ryhmästä, joita ovat the House of Commons ja the House of Lords. Osa ylähuoneen eli the House of Lords'in arvonimistä periytyy aatelissuvuista. Kaksi-puoluejärjestelmän pääpuolueet ovat konservatiivipuolue ja työväenpuolue. Skotlannissa ja Pohjois-Irlannissa vaikuttaa lisäksi muita paikallisia puolueita. Yhdistynyt kuningaskunta liittyi Euroopan unionin jäseneksi vuonna 1973, mutta Britanniassa kesäkuussa 2016 järjestetyn neuvoo-antavan kansanäänestyksen seurauksena käynnistyivät toimet maan EU eron toteuttamiseksi. (HSBC in association with Grant Thornton 2014.; Mykkänen & Sipilä 2017, A28-A29.)

Väestönkasvu Yhdistyneessä kuningaskunnassa on ollut tasaista viimeisen kymmenen vuoden periodilla. Vuonna 2016 mitattiin kaikkien aikojen väestöennätys, kun väestön määrä kasvoi noin 65,6 miljoonaan asukkaaseen. Maan väkiluku on samalla koko Euroopan kolmanneksi suurin heti Saksan ja Ranskan jälkeen. Väestönkasvun uskotaan jatkuvan tulevaisuudessa ja kasvavan jopa yli 74 miljoonaan asukkaaseen vuoteen 2039 mennessä. Myös elinajanodote

kasvaa väestön ikääntyessä. Taulukko 1 avulla voidaan hahmottaa paremmin väestön alueellinen jakautuminen Yhdistyneen kuningaskunnan osien kesken sekä aluekohtaiset erot väestönkasvussa. (Office for National Statistics 2017.)

TAULUKKO 1. Yhdistyneen kuningaskunnan väkiluku aluekohtaiset erot huomioituna (Office for National Statistics 2017)

	Väkiluku 2016	Osuus	Kasvu vuodesta 2015
Englanti	55 268 100	84,2 %	481 800
Wales	3 113 200	4,7 %	14 100
Skotlanti	5 404 700	8,2 %	31 700
Pohjois-Irlanti	1 862 100	2,8 %	10 500
Yhdistynyt kuningaskunta	65 648 100	100,0 %	538 100

2.1 Englannin ja Walesin oikeus

Oikeusjärjestys kuvaa valtiossa sovellettavien oikeusnormien muodostamaa kokonaisuutta, kun taas oikeussäännöt ovat yhteiskunnassa yleisesti hyväksytyjä arvoja. Yhdistynyt kuningaskunta jakautuu kolmeen oikeudenkäyttöalueeseen, jotka ovat Englanti ja Wales, Skotlanti sekä Pohjois-Irlanti. Eri alueiden oikeusjärjestykset eroavat huomattavasti toisistaan. Englannin ja Walesin oikeudessa tuomioistuimilla lainkäyttöeliminä on keskeinen asema laintulkitsijoina. Myös oikeuden soveltaminen ja kehittäminen oikeusratkaisuilla kuuluu olennaisena osana englantilaisten tuomioistuinten tehtäviin. (Euroopan oikeusportaali 2017.; Karttunen, Laasanen, Sippel, Uitto & Valtonen 2015, 35–37.)

Oikeuslähteet muodostavat oikeudellisen päätöksenteon perustan. Englannin ja Walesin hallintoalueen tärkeimmät oikeuslähteet ovat primaarioikeus, sekundaarioikeus ja common law, eli tuomioistuinratkaisujen pohjalle kehittynyt tapaoikeus. Merkittävänä oikeuslähteenä on ollut niin ikään Euroopan unionin oikeus, mutta sen vaikutukset poistuvat Iso-Britannian EU-eron

astuessa voimaan. Primaarioikeus käsittää Yhdistyneen kuningaskunnan parlamentin ja Walesin kansalliskokouksen antamat lait sekä Walesin kansalliskokouksen antamat säädökset. Sekundaarioikeus viittaa johdettuun tai alisteiseen lainsäädäntöön, joka muodostuu hallitsijan, Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen, Walesin kansalliskokouksen tai muun viranomaisen antamista lakiin perustuvista määräyksistä sekä hallinnollisista määräyksistä. (Euroopan oikeusportaali 2017.)

Yhdistyneen kuningaskunnan parlamentilta siirrettiin Walesin kansalliskokoukselle lainsäädäntövalta laatia Walesia koskevia lakiin perustuvia määräyksiä heinäkuussa 1999. Walesin kansalliskokouksessa säädetyt lakeja sovelletaan ainoastaan Walesissa, kun taas Yhdistyneen kuningaskunnan säätämät lait velvoittavat koko Yhdistynyttä kuningaskuntaa tai sen tiettyä osaa kuten Englantia ja Walesia, tai vain Englantia. Seurauksena lainsäädäntövallan siirtymisestä kansalliskokoukselle on, että Yhdistyneen kuningaskunnan parlamentti säätää nykyään enää harvoin lakia, jota sovelletaan pelkästään Walesissa. (Euroopan oikeusportaali 2017.; Welsh Government 2017.)

Englannin ja Walesin laki, jota kutsutaan myös Englannin laiksi, on common law -oikeutta. Common law kehittyi Normannien valloituksen jälkeen kuninkaallisten tuomioistuinten ratkaisemien ennakkotapausten pohjalle. Maan oikeusjärjestelmälle luonteenomaista on tuomareiden suuri arvovalta, ennakkotapausten merkitystä korostava oikeuslähdeoppi, oikeussääntöjen yksityiskohtaisuus ja oikeudenkäyntimenettelyn painottaminen aineellisen oikeuden sijaan (Mattila 2015). Tuomioistuimet pitävät tapaoikeutta yhtä sitovana ratkaisuja tehdessään kuin lainsäädäntövaltaa käyttämien hallinnollisten elimien säätämiä lakeja. Englannissa lakeja pidetään epätäydellisinä niin kauan, kunnes niistä saadaan yksityiskohtaiset tulkinnat ennakkopäätöksiä eli prejudikaattien muodossa. (Karttunen ym. 2015, 34.; Tamm & Letto-Vanamo 2015, 69.)

2.2 Englanti yrityksen juridisena toimintaympäristönä

Yrityksen juridisella toimintaympäristöllä viitataan sääntöihin, jotka määrittelevät oikeudelliset rajat liiketoiminnan harjoittamiselle. Näiden rajojen hahmottamisen kannalta on olennaista ymmärtää, mitä laki termillä tarkoitetaan ja kuinka kohdemaassa vallitsevat asetukset vaikuttavat

liiketoiminnan harjoittamiseen. Oxford Dictionaries määrittelee law-termin tietyn maan tai yhteisön tunnustamana normijärjestelmänä, joka ohjaa sen jäsenten käyttäytymistä ja jonka nimissä voidaan saattaa oikeus voimaan rangaistukset toimeenpanemalla (Oxford Dictionaries 2017). Jotta investointi kannattaa, tulee maassa vallitsevien yleisten oikeudellisten olosuhteiden olla riittävän vakaat ja ennakoitavissa. Kotlerin mukaan jopa innokkaimmat vapaan markkinatalouden puolestapuhujat ovat samaa mieltä siitä, että yhteiskunta toimii parhaiten, kun on sentään edes vähän sääntelyä. Hyvin valmisteltu asetukset tukee kilpailua ja takaa oikeudenmukaiset markkinat tuotteille sekä palveluille. (Kotler & Armstrong 2012, 107.)

Englanti tarjoaa runsaasti mahdollisuuksia työnteolle ja yrittämiselle eikä maata turhaan pidetä yhtenä maailman arvostetuimmista yhtiöiden sijaintimaista. Englannissa sovelletaan kilpailua säänteleviä lakeja, kuten esimerkiksi hyvän kauppataavan mukaisen kaupankäynnin käytäntöjä, ympäristönsuojelua, tuoteturvallisuutta, hinnoittelua, mainoksien totuudenmukaisuutta, kuluttajien yksityisyydensuojaa sekä tuotteiden pakkaamista ja merkintää. Useiden maiden yhtiölainsäädäntö pohjautuu juuri Englannin lakiin. Englannilla ei ole omaa kirjoitettua perustuslakia vaan se on korvattu tapaoikeudella. Säädännäisoikeus, tuomareiden luomat oikeuskäytännöt ja kansainväliset sopimukset määrittelevät pitkälti ne rajat joiden puitteisiin yrityksen on liiketoimintansa mukautettava. (Novasigma 2017.; Vanhala ym. 2002, 177–178.)

Elinkeinotoimintaa on tavaroiden ja palveluiden tuottamiseen, hankkimiseen, myymiseen tai markkinoimiseen liittyvä taloudellisesti merkittävä toiminta. Elinkeinovapaus on perusoikeus, jolla taataan tietyt vähimmäisedellytykset taloudelliselle aloitekyvyille ja toiminnan harjoittamiselle. Omistusoikeuden turvatessa aineellisia ja aineettomia oikeushyviä, suojaa elinkeinovapaus puolestaan taloudellista aloitekykyä sekä mahdollisuutta toimia markkinoilla. Varallisuudeksi konkretisoituvia voittoja ei elinkeinovapaus enää suojele. Elinkeinotoimintaa rajoittavalla lainsäädännöllä pyritään yleisesti turvaamaan terve ja toimiva taloudellinen kilpailu. Elinkeinonharjoittajalta edellytetään hyvän liiketavan noudattamista ja muiden alalla toimivien huomiointia. (Cruz Villalón 2013.; Karttunen ym. 2015, 417.)

Yhtiön perustaminen Englantiin on sallittua minkä tahansa maalaiselle lailliselle henkilölle tai yhtiölle, jolla on rekisteröintiä varten hallussaan kaikki lain edellyttämät todistukset. Päinvastoin yhtiötä ei voi perustaa liiketoimintakieltoon tuomittu henkilö tai sellainen henkilö, joka on henkilökohtaisessa konkurssissa, eikä hän saa myöskään osallistua yhtiön perustamiseen välikä-

sien kautta. Yhtiön tai kiinteän omaisuuden omistaminen Englannissa on luvallista kansallisuudesta riippumatta yhtiölle tai yksityishenkilölle, mikäli tätä ei ole asetettu henkilökohtaiseen konkurssiin. (Novasigma 2017.)

Yritysmuoto, se missä elinkeinoa harjoitetaan tai palkataanko muita ihmisiä yrityksen palvelukseen, määrittelee liiketoimintaa koskevat velvollisuudet, jotka on hoidettava jo yrityksen perustamisvaiheessa. Tarvittavat lisenssit ja luvat riippuvat siitä, minkälaisia toimintoja liiketoiminnan harjoittaminen pitää sisällään. Englannissa luvanvaraisiin elinkeinoiniin kuuluu muun muassa musiikin soittaminen, ruoan myyminen tai kaupankäynti kadulla. The UK government ylläpitää toimilupahakukonetta, jonka avulla elinkeinonharjoittaja voi etsiä tarpeellista tietoa omaa toimialaansa koskevista lupavaatimuksista. (GOV.UK 2018d.)

2.2.1 Alakohtainen sääntely

Elinkeinotoiminnan luvanvaraisuudella tarkoitetaan alalle pääsyn valvontaa. Tiettyjen elinkeinosten harjoittamista säädellään yleisen turvallisuuden ja riittävän laadun takaamiseksi, jolloin niiden asianmukainenkaan harjoittaminen ei ole sallittua ilman lupaa. Sääntelyn tavoitteet määräävät viranomaisen harkintavallan laajuuden. Sanktiot välttääkseen elinkeinotoiminnan harjoittajan tulee tarkistaa alakohtainen mahdollinen erityissääntely sekä luvan tarpeellisuus jo ennen elinkeinotoiminnan aloittamista. Lupahakemuksen laatiminen samoin kuin sen käsittely vievät aikaa, johon on hyvä varautua etukäteen. Hakijan soveltuvuuden, vakavaraisuuden tai ammattitaidon varmistamiseksi vaaditun luvan myöntäminen on sidottua harkintaa. Lupa on myönnettävä, jos laissa asetetut vaatimukset täyttyvät. (Minilex 2017.)

Englannissa paikalliset viranomaiset myöntävät suurimman osan toimilupia harjoittaa luvanvaraista elinkeinoa. Licensing Act 2003 sisältää tärkeää tietoa luvista ja niiden myöntämisen edellytyksistä. Lupa saatetaan tarvita elinkeinotoimintaa varten tai muuta toimintaa kuten esimerkiksi katujuhlia varten. GOV.UK ylläpitää hakulaitetta, jonka avulla pystytään selvittämään se, tarvitaanko suunniteltua liiketoimintaa varten erityinen lupa. Hakulaite löytyy osoitteesta: <https://www.gov.uk/licence-finder/sectors>. (GOV.UK 2018b.)

Licence finder

1 What is your activity or business?

Or [choose your area of interest](#).

Your chosen areas of interest

Your chosen areas will appear here

2 What would you like to do?

3 Where will you be located?

KUVA 1. Licence finder (GOV.UK 2018b)

2.2.2 Immateriaalioikeudet

Englannissa vuonna 1624 annettu Statute of Monopolies -säädos muodosti oikeusperustan sille oikeuskäytännölle, jonka myötä keksijälle myönnettiin oikeus saada patentti tekemälleen keksinnölle ja näin yksinoikeus määrätä sen kaupallisesta käytöstä. Tällä tavalla haluttiin korvata keksijälle se työ ja riski, johon hän oli ryhtynyt, mutta josta koko yhteiskunta hyötyi. Englannissa annettiin myös ensimmäisenä tekijänoikeuslakina pidetty Statute of Queen Anne vuonna 1709. Siinä myönnettiin tekijälle yksinoikeus teoksensa kaupalliseen käyttöön määrättyksi ajaksi, mikäli teos olisi merkittynä rekisteriin. Jo ennen Statute of Queen Annen voimaantumista olivat tuomioistuimet tunnustaneet tekijälle joitakin oikeuksia teokseensa nähden. (Villa ym. 2014, 57.)

Sellaiset varallisuus oikeudet, jotka eivät ole kiinteää omaisuutta luetaan irtaimiksi omaisuuksiksi. Immateriaalioikeudet ovat irtainta omaisuutta muodostaen osan yrityksen varallisuudesta. Immateriaalioikeuksien haltijalla on tietyin ehdoin yksinoikeus saada etua teoksesta tai tuotteesta, joka kuuluu immateriaalioikeuden piiriin. Yksi teos tai tuote voi olla monella eri tavalla suojattu samanaikaisesti. Jäljittelytilanteessa on sitä parempi, mitä useampaan immate-

riaalioikeuteen pystytään vetoamaan. Immateriaalioikeudet jaetaan tekijänoikeuksiin ja teollisoikeuksiin. Teollisoikeudellisen suojan saaminen edellyttää rekisteröintiä, joka on kansallinen tai alueellinen, eli voimassa ainoastaan sille määrättyllä alueella. (Fondia 2017.)

Yhdistyneessä kuningaskunnassa immateriaalioikeudet voidaan suojata useilla eri suoja-oikeuksilla, joista kukin sisältää omat muotovaatimuksensa, suojan keston ja tason. Monesti tekijänoikeuksien loukkaamisen vuoksi yritetään vaatia oikeutta väärin perustein, koska tekijänoikeusloukkaus on niche-suojaoikeus kattaen ainoastaan taiteelliset tuotokset. Mitään muo-
dollisuuksia ei vaadita tämän oikeuden rekisteröimiseksi Englannissa. Vallalla onkin jo kauan ollut sanonta, jonka mukaan tekijänoikeudet syntyvät ennen kuin muste paperilla kuivuu. Tekijänoikeussuojan tarkoituksena on ehkäistä jäljennösten tekemistä ja suojella alkuperäistä teosta. Useimmiten tekijänoikeuksien suoja koskee musiikki- ja kirjallisuusluomuksia. (Trencher 2017.)

Sellaisen henkilön, joka kehittää uuden tuotteen tai joka uskoo hyötyvänsä immateriaalioikeuksien suojasta, on toimittava oikean menettelyn mukaisesti saadakseen suojaoikeudet käyttöönsä. Tämä edellyttää vähintään oikeuksien hankkimista koskevan perustiedon hallitsemista. Patentilla suojataan keksintöä, joka voi olla esimerkiksi patentin kohteena oleva tuote tai teollinen menetelmä, jolla tuote valmistetaan. Patentit ovat vaikeimpia suojaoikeuksia saada. The Patents Act 1977 määrittelee patenttihakemuksia koskevat vaatimukset, sen kuinka patentin myöntämisprosessin tulisi sujua ja ne lait, jotka koskevat patenttikiistoja. Englannin patenttilakiin on tehty monia muutoksia, joten ajantasaisen ja selkeän patentointia koskevan tiedon hankkiminen onnistunee parhaiten Intellectual Property Officen puoleen kääntymällä. (Trencher 2017.)

Tavaramerkin rekisteröintiä haetaan Intellectual Property Officelta. Tavaramerkin tarkoituksena on, että asiakas kykenee erottamaan eri valmistajien tuotteet toisistaan. Parhaimmillaan tavaramerkki toimii yrityksen tuotteiden myynninedistäjänä, koska hyvälle tavaramerkille syntyy asiakkaan mielessä myönteistä arvoa. Yritys saa suojan omalle brändilleen, vaikka tuotteen tai palvelun nimelle rekisteröidessään tavaramerkin. Taulukossa 2 listataan yleisimmät Yhdistyneessä kuningaskunnassa tavaramerkin rekisteröimisellä saavutettavat hyödyt. (GOV.UK 2018f.)

TAULUKKO 2. Tavaramerkin hyödyt (GOV.UK 2018f)

Tavaramerkin rekisteröimisen hyötyjä
√ Mahdollisuus ryhtyä oikeustoimiin sellaista tahoa vastaan, joka käyttää brändiä ilman lupaa
√ Asettaa ®-symboli brändin viereen osoittamaan, että se on suojattu ja varoittamaan muita sen käytöstä
√ Myydä ja lisensoida brändi

Mallioikeuden suojaa haetaan Intellectual Property Office’lta. Mallioikeudella suojataan tuotteen mallia eli sen ilmettä ja ulkomuotoa. Mallin tulee olla yksilöllinen ja uusi, jotta sille voidaan myöntää mallisuoja. Mallioikeudella pyritään ehkäisemään tuotteen fyysisen muodon ja rakenteen kopioiminen sekä varastaminen. Tuotteen rakenteella tarkoitetaan sitä, kuinka sen osat on sovitettu yhteen. Rekisteröity malli osoitetaan suojatuksi rekisterinumerolla. Mallisuoja suojelee mallia 25 vuotta eteenpäin sen rekisteröimisestä Yhdistyneessä kuningaskunnassa. (GOV.UK 2018g.)

2.2.3 Sopimusoikeus

Sopimuksilla on erittäin keskeinen merkitys yritys ympäristössä. Pyrkimys mahdollisimman tehokkaaseen toimintaan markkinoilla on johtanut kustannustehokkuuden lisäämisen tavoitteeseen yritysten välisien yhteistoimintojen avulla. Yritysten keskittyessä ydinosaamiseensa saatetaan ajautua tilanteeseen, jossa huomattava määrä muita prosesseja joudutaan ulkoistamaan. Tavarantoimittajien ja asiakkaiden lisäksi suhteet rahoittajiin, vuokranantajiin ja muihin yhteistyötahoihin perustuvat sopimukseen. Yritysten sopimukset muodostavat monimutkaisen sopimusverkon, johon liittyvien riskien hallinta on eräs merkittävimmistä yrityksen toimintaympäristöön liittyvistä haasteista. (Karttunen ym. 2015, 113–114.)

Varhainen teollinen ja kaupallinen kehitys englantia puhuvissa maissa on johtanut englannin kielen keskeiseen asemaan ja common lawn vallitsevaan rooliin monikansallisten yhtiöiden sopimussuhteissa. Klassisessa sopimusoikeuden suuntauksessa hallitsee pacta sunt servanda -normi. Latinankielisellä ilmauksella tarkoitetaan yleistä sopimussitovuuden periaatetta, jonka mukaan sopimukset on tehty pidettäväksi. Englantilainen sopimusoikeus sijoittuu melko

lähelle tätä suuntausta. English contract law määrittelee Englannin lain alla solmittuja sopimuksia koskevat edellytykset. Englannissa korostetaan erityisesti sopimusten sisällöllisen täydellisuuden vaatimusta. Asianajomaailman lentävä doktriini ”what you see is what you get” kertoo usein sopimuksesta sen oleellisimman. (Kurkela 2003, 3, 25–26.)

Englannissa on vain vähän laissa säädettyjä sopimusta koskevia muodollisuusvaatimuksia. Nykyään sopimus voidaan tehdä sekä kirjallisesti että suullisesti. Suullisesti tehty sopimus voi aiheuttaa ongelmia sellaisissa tapauksissa, joissa toinen sopijaosapuolista käsittää väärin tai unohtaa, mitä on sovittu. Ongelmien välttämiseksi sovituista asioista kannattaa laatia tiivis kirjelmä, joka lähetetään sähköpostitse vahvistettavaksi ja hyväksyttäväksi toiselle sopijaosapuolelle. Suullinen sopimus ei ole aina pätevä, koska laki edellyttää tietyn tyyppisiltä sopimuksilta kirjallista muotoa. Tällaisia sopimuksia ovat muun muassa myyntiä, luovutusta, optiota tai maan vuokrausta koskevat sopimukset. Samoin takauksen sisältävät sopimukset sekä toimeksiantoa ja tiettyjen immateriaalioikeuksien yksinkäyttöoikeutta koskevat sopimukset tulee aina tehdä kirjallisena. (Normington 2013.)

Sopimusten täytyy sisältää vastavuoroisia lupauksia tai velvollisuuksia sopijaosapuolten välillä. Mikäli ei sovita vastavuoroisista velvollisuuksista, ei silloin voida myöskään puhua sopimuksesta. Sopimusetu on osa sopimusta. Sopimusedulla tarkoitetaan taloudellista arvoa vastaavaa sopimuksen asiayhteyteen perustuvaa lupausta. Sopimusedun tulee olla sidottuna aikaan eikä se voi perustua jo tapahtuneeseen sopimusetuun. On kuitenkin olemassa poikkeuksia past consideration -sääntöön, josta *Lampleigh v Braitwait* ennakkotapaus selvästi muistuttaa. Jälkikäteen laskutettava palvelu on vastikkeellista, vaikka itse työ olisi tehty menneisyydessä. Sopimuksen velvoittaessa molempia sopijaosapuolia, on olemassa yhteisymmärrys siitä, että suorituksen tehneelle osapuolelle korvataan kustannukset jollakin tavoin. Korvaus on hyvä sisällyttävä osaksi sopimusta. (Normington 2013.)

Englannissa sopimusehtoihin on syytä kiinnittää erityistä huomiota, koska maassa ei ole selkeää lain suoma viitekehystä jota voitaisiin soveltaa varsinaisen sopimusehdon puuttuessa. English contract lawn mukaan sopimusehdoista on pidettävä kiinni, koska lupaukseen liittyy aina oikeudellinen vastuu. Sopijaosapuolten on muistettava, että kauppasopimusten vakioehdot tulevat sovellettavaksi vain, jos tästä on erikseen sovittu. Sopimus katsotaan syntyneeksi samalla hetkellä, kun asiakas hyväksyy tarjouksen. Tarjouksen peruuttaminen on mahdollista,

mutta sitä ei pidetä hyvien liiketapojen mukaisena, sillä tarjous ilmentää henkilön halukkuutta tehdä sopimus. (Varjola-Vahvelainen ym. 1998, 72–75.)

Sopimussuhdetta tarkasteltaessa tulee panna merkille, että vain sopijaosapuolet voivat hakea sopimusehtojen täytäntöönpanoa oikeusteitse. Tapauksessa, jossa rouva Smith tekee sopimuksen herra Jonesin kanssa luvaten toimittaa tuolin hänen toimistoonsa 100 punnan korvausta vastaan, pystyy ainoastaan herra Jones haastamaan rouva Smithin oikeuteen sopimusrikkomuksesta. Toisin sanoen kannetta ei herra Jonesin sijaan voi nostaa esimerkiksi hänen työntekijänsä, jonka olisi ollut tarkoitus istua tuolilla, mitä rouva Smith ei koskaan toimittanut. (Normington 2013.)

Englannin lain mukaan alaikäisellä eli alle 18-vuotiaalla ei ole oikeustoimikelpoisuutta. Näin ollen alaikäiset eivät saa tehdä sopimuksia tai muita oikeustoimia ilman huoltajansa suostumusta. Jos alaikäinen kuitenkin tekee omin päin sopimuksen, ei se sido häntä. Päihdeongelmaisten tai mielisairaiden allekirjoittamat sopimukset voidaan erikseen mitätöidä tuomioistuimen päätöksellä. (Normington 2013.)

Yrityksen nimen oikeinkirjoitus kaikkiin virallisiin dokumentteihin ja toimitettaviin laskuihin on erittäin tärkeää. Limited tai Ltd tunnus on osa yrityksen nimeä. Sopimuksen allekirjoittajalla täytyy olla tarvittavat valtaoikeudet, jotta yritys voidaan laillisesti sitoa sopimukseen. Tavallisesti tällainen henkilö on yrityksen johtaja. Paikallisten viranomaisten kanssa asioidessa saattaa olla tarpeen hankkia sinetti yrityksen ja viranomaisten välisiin sopimuksiin, koska sinetti sitoo asianomaista viranomaista samaan tyyliin kuin osakeyhtiön johtokunnan allekirjoitukset osakeyhtiötä. (Normington 2013.)

2.2.4 Työntekijöiden palkkaaminen

Työsuhde muodostaa työnantajan ja työntekijän välille yhden yleisimmistä oikeussuhteista. Työsuhteen perusteiden katsotaan kuuluvan yleissivistykseen, koska lähes jokainen henkilö on jossain elämänvaiheessa työsuhteen osapuolena. Työsopimukseksi kutsutaan sopimusta, jossa työntekijä sitoutuu tekemään työtä työnantajalle tämän johdon ja valvonnan alaisena palkkaa tai muuta vastiketta vastaan. Työsuhde perustuu aina työnantajan ja työntekijän väli-

seen sopimukseen ja se todetaan alkaneeksi silloin, kun työntekijä ryhtyy tekemään työsopimuksessa sovittua työtä. Työsuhdetta säänteleviä normeja sovelletaan ainoastaan niihin oikeussuhteisiin, joiden katsotaan täyttävän työsuhteen tunnusmerkit. (Karttunen ym. 2015, 673–674.)

Mikäli suomalaisesta emoyhtiöstä lähetetään englantilaiseen tytäryhtiöön työntekijöitä, vastaa emoyhtiö lähetettyjen työntekijöiden sosiaaliturvaan ja eläkkeisiin liittyvistä asioista. Tavallisesti emoyhtiö hoitaa tällaisille työntekijöilleen Suomen sosiaaliturvan ja eläkkeen hankkimalla Eläketurvakeskuksesta lähetetyn työntekijän todistuksen. Lähetetyn työntekijän todistuksella työntekijä ja työnantaja vapautuvat työskentelymaan sosiaaliturvamaksuista. Todistus esitetään tarvittaessa asemamaan viranomaisille. Ulkomaisten eli paikallisten työntekijöiden suhteen menetellään kohdemaan lainsäädännön mukaisesti, jolloin sen työntekijöitä koskevan lainsäädännön on oltava emoyhtiön tiedossa etenkin niiltä osin, missä se poikkeaa kotimaan vastaavasta. Yrittäjää koskevat samat periaatteet kuin työntekijää. Hänet vakuutetaan pääsääntöisesti työskentelymaassa. (Oinonen 2002, 34–39.)

Työnantajaksi rekisteröidytään HM Revenue and Customs -nimiselle viranomaiselle vähintään neljä viikkoa ennen ensimmäistä palkanmaksua. HMRC:n tulee olla tietoinen kaikkien kansallisten työntekijöiden vakuutusnumeroista ja ansioista. Englannissa työnantaja pidättää työntekijöiden palkoista tuloveroa ja sosiaalivakuutusmaksuja samoin kuin Suomessakin. Useimpien ihmisten tulovero maksetaan PAYE-järjestelmän kautta, jota HMRC ylläpitää. Työnantajan työntekijöille maksamat suoritukset koostuvat palkasta, palvelurahasta, bonuksista tai lakisääteisestä sairaus- ja äitiyspäivärahasta. Näistä tienesteistä tehdään pakolliset verovähennykset ennen palkanmaksua. Työnantaja on vastuussa oikean summan pidättämisestä ja hänen tehtävänä on valita, hoitaako itse palkanlaskennan vai käyttääkö siinä ulkopuolista apua. (GOV.UK 2018a.)

Ennen ensimmäisten työntekijöiden palkkaamista työnantajan on hoidettava joitakin välttämättömiä velvollisuuksia. Nämä velvollisuudet esitellään tiivistetysti taulukossa 3. Englannissa työntekijälle on maksettava ainakin vähimmäispalkan mukaista palkkaa. Vähimmäispalkka määräytyy työntekijän iän sekä sen mukaan, onko hän harjoittelijan asemassa vai ei. Vähimmäispalkan suuruus on syytä tarkistaa vuosittain, koska sitä päivitetään kuluttajahintaindeksi mukaisesti. Lisäksi työnantajan tehtävänä on selvittää, saako palkattava henkilö ylittää työskenellä Englannissa. Tiettyihin tehtäviin, kuten lasten parissa työskentelyyn hakevien

henkilöiden osalta pitää tarkastaa rikosrekisteri. Tämä on tehtävä ennen työsuhteen solmimista. (Clark, McGrath, Will & Emery UK LLP 2017.)

Työnantajan vastuuvakuutuksen on oltava voimassa työntekijän ensimmäisestä työpäivästä lähtien tai muuten työnantajaa voidaan sakottaa 2500 punnan edestä kutakin vakuuttamatonta päivää kohden jona työntekijä on työskennellyt yhtiön palveluksessa. Vastuuvakuutuksen tarkoituksena on auttaa työnantajaa maksamaan vahingonkorvaukset työntekijälle, mikäli hän loukkaantuu työtapaturmassa tai sairastuu tekemästään työstä johtuen. Tiettyjen alojen työnantajat saattavat joutua kirjaamaan uudet työntekijät alakohtaisiin valvontaelimiin, esimerkiksi the Financial Conduct Authority’in rahoituspalvelusektorilla ja the Solicitors Regulation Authority and Law Society’in oikeussektorilla. (GOV.UK 2018a.; Clark ym. 2017.)

TAULUKKO 3. Työntekijän palkkaamista koskevat velvollisuudet (GOV.UK 2018a)

Ennen työntekijän palkkaamista hoidettavat velvollisuudet
✓ Päättää kuinka paljon palkkaa maksetaan. Työnantajan on maksettava vähintään kansallisen vähimmäispalkan mukaista palkkaa työntekijöilleen.
✓ Tarkistaa, että henkilöllä on oikeus työskennellä Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Muita työsuhteeseen liittyviä tarkistuksia saatetaan joutua tekemään tehtävästä riippuen.
✓ Ottaa selville edellytetäänkö CRB check eli rikosrekisterin selvittäminen.
✓ Hankkia vakuutukset.
✓ Lähettää työnkuvaus ja työehdot aina kirjallisena. Kirjallisen työsopimuksen antamista työntekijälle edellytetään, jos työntekijä palkataan pitemmäksi aikaa kuin yhdeksi kalenterikuukaudeksi.
✓ Rekisteröityä työnantajaksi HMRC nimiselle viranomaiselle.
✓ Tarkistaa pitääkö työntekijä kirjata automaattisesti työeläkejärjestelmään.

Yhdistyneessä kuningaskunnassa useimpia työsuhdetta säänteleviä lakeja sovelletaan ulkomaalaisiin työntekijöihin yhtä lailla kuin britteihin. Työlainsäädäntö edellyttää työnantajaa selvittämään työntekijälle kirjallisesti tietyt työsuhdetta koskevat asiat. Työsuhteen kestäessä yhden kalenterikuukauden tai sitä pitemmän ajanjakson tulee työnantajan antaa työntekijälle ‘written statement of employment particulars’, joka sisältää tärkeimmät työsuhdetta koskevat ehdot ja menettelyt. Tähän tiedonantoon kirjattavat asiat ovat listattuna taulukossa 4. Tapauksissa, joissa työntekijä työskentelee Yhdistyneen kuningaskunnan ulkopuolella pitempään kuin yhden kalenterikuukauden edellytetään työnantajaa antamaan joitakin taulukkoon listaamattomia lisätietoja työsuhteeseen sovellettavasta menettelystä. (Clark ym. 2017.)

TAULUKKO 4. Työntekijälle kirjallisesti ilmoitettavat tiedot työsuhteesta (Clark ym. 2017)

Tiedonannon sisältö
√ Työnantajan ja -tekijän nimet
√ Työntekijän titteli tai lyhyt työnkuvaus
√ Työn alkamisajankohta
√ Työpaikan tai työnantajan osoite
√ Palkanmaksuväli sekä palkka
√ Ehdot ja edellytykset koskien työaika
√ Ehdot ja edellytykset koskien lomakorvausta
√ Ehdot ja edellytykset koskien sairauspoissaoloja ja sairausajan palkkaa
√ Ehdot ja edellytykset koskien eläkettä
√ Työsuhteen irtisanomisaika
√ Ei vakituisissa työsuhteissa lisäksi työsuhteen arvioitu kesto tai mikäli, jos sopimus tehdään määräaikaisena annetaan tarkka työsuhteen päättymispäivä
√ Laiminlyönneistä seuraavat kurinpitomenettelyt
√ Työntekijään sovellettavan työehtosopimuksen yksityiskohdat

Tällä hetkellä Englannissa ja Walesissa on kahdeksan vakiintunutta kansallista vapaapäivää, joita ovat New Year's Day, Good Friday, Easter Monday, Early May bank holiday, Spring bank holiday, Summer bank holiday, Christmas Day ja Boxing Day. Nämä sisällytetään yleensä työntekijän lomaoikeuteen, vaikka työnantaja ei olekaan velvollinen antamaan työntekijälle palkallista vapaata kyseisinä päivinä. Työnantajan tulee joka tapauksessa huolehtia siitä, että työntekijä saa pitää kaikki lakisääteiset vuosilomapäivänsä. Mikäli 'bank holiday' osuu viikonlopulle, siirtyy ensimmäinen maanantai korvaavaksi vapaapäiväksi. (Clark ym. 2017.)

Työehtosopimukset solmitaan tavallisesti työnantajan ja ammattiliiton välillä. Tällaisia sopimuksia ei sovelleta kaikkiin työsuhteisiin, eikä niissä mainittuja sopimusehtoja automaattisesti kirjata yksityishenkilöiden työsopimukseen. Mikäli työehtosopimuksessa määrätyt sopimusehdot sisällytetään työntekijän työsopimukseen, on siitä ilmoitettava erikseen. Yhdistyneessä kuningaskunnassa työehtosopimukset eivät ole yhtä yleisiä yksityisellä sektorilla kuin mitä ne ovat julkisella sektorilla. (Clark ym. 2017.)

2.2.5 Brexit

Yhteiskunnassa tapahtuvat muutokset ohjaavat voimakkaasti oikeusjärjestyksen kehittymistä. Muutoksien nopeus erityisesti teknologisella alueella on tämänhetkiseksi kehitykselle tyypillistä. Yritykset joutuvat myös sopeutumaan jatkuviin toimintaympäristön muutoksiin. Mikäli yritys aikoo selviytyä voittoa tuottavana organisaationa, tulee sen havaita muutokset ajoissa ja nähdä niiden vaikutukset omalle alalleen sekä kyettävä uudistamaan strategiansa muutoksen edellyttämällä tavalla. Edellä mainittuihin haasteisiin ei löydy valmiita yrityskohtaisia vastauksia lehdistä tai internetistä vaan yritysjohtajien on luotava ne itse saatavilla olevan informaation ja oman ammattitaitonsa varassa. (Rissanen 2007, 22–23.)

Brexitin eli EU-eron kannattajat voittivat Yhdistyneessä kuningaskunnassa 23. kesäkuuta 2016 järjestetyn neuvonantavan kansanäänestyksen prosenttein 52–48. Englanti ja Wales äänestivät Brexitin puolesta, kun taas skotlantilaisten ja pohjoisirlantilaisten äänestäjien enemmistö olisi halunnut jäädä EU:hun. Eroaminen Euroopan unionista tapahtuu EU:n perussopimuksen 50. artiklan mukaan joko sopimuksen kautta tai ilman sopimusta, viimeistään kaksi vuotta eroilmoituksen jättämisestä. (Sipilä 2017, A26–A28.)

Britannia jätti Eurooppa-neuvostolle virallisen eroilmoituksen 29. maaliskuuta 2017. Vaikka erosopimusta ei onnistuttaisi saamaan aikaan, lakataan kaikkia EU-sopimuksia soveltamasta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan 29. maaliskuuta 2019. Täten Englannissa ei vielä nähdä olennaisia oikeuskäytäntöjä koskevia muutoksia, koska Eurooppa lakia sovelletaan niin kauan, kunnes Britannian ja EU:n väliset neuvottelut saadaan päätökseen. Neuvottelujen lopputulos määrittelee sen, mitä lakeja ja asetuksia sovelletaan osapuolten välisissä suhteissa tulevaisuudessa. (Mykkänen & Sipilä 2017, A28–A29.)

Sisämarkkinat ovat olennainen osa Euroopan unionia mahdollistaen tavaroiden, palveluiden, työntekijöiden ja pääoman vapaan liikkuvuuden. Maahanmuuton rajoittaminen oli pääsyy monelle britille äänestää brexitin puolesta, sisämarkkinoilla kun ei saa rajoittaa EU-kansalaisten maahanmuuttoa. Britannian pääministeri Theresa May on ilmoittanut brittihallituksen päätöksestä valita kova brexit. Tämä tarkoittanee sitä, että Yhdistynyt kuningaskunta jättää EU:n sisämarkkinat ja tulliliiton. Tällä hetkellä kauppaa käydään vapaana ilman tulleja tai muita esteitä. Brexitin tarkkaa vaikutusta englantilaisiin yrityksiin ei vielä osata sanoa, mutta on olemassa

monia mahdollisia skenaarioita siitä, mihin suuntaan maan poliittisoikeudellinen ilmapiiri saattaa kehittyä. Samoin jää nähtäväksi sekin, miten suuri vaikutus brexitillä tulee lopulta olemaan Iso-Britannian talouskehitykselle. (Sipilä 2017, A26–A28.)

Ajan kuluessa sääntelyn ja lainsäädännöllisten erojen arvellaan kasvavan Britannian ja Euroopan unionin välillä, koska eurooppalainen lainsäädäntö ja siviililaki eivät tule enää velvoittamaan Yhdistynyttä kuningaskuntaa. Great Repeal Bill on saanut Britannian hallituksen hyväksynnän ja muuttaa Euroopan unionin lait osaksi Ison-Britannian lakia EU-eron astuessa voimaan. Kolmansien maiden kanssa solmitut EU kauppasopimukset, joiden soveltaminen niin ikään lopetetaan EU-eron seurauksena, joudutaan myös neuvottelemaan uusiksi. EU-eron vaikutusten ennustaminen suoriin ulkomaaninvestointeihin ja kaupan volyymiin katsotaan olevan vaikeaa markkinoiden rauhoituttua alkupaniikin jälkeen, mutta pysyen edelleen epävakaina. Raskaimmin vaikutusten odotetaan iskevän finanssipalvelusektorille varsinkin, jos Yhdistyneiden kuningaskuntien valtuuttamat finanssi instituutiot menettävät oikeuden toimia kauttaaltaan Euroopan talousalueella ja päinvastoin. (Souter, Shand, Morrison, Nicol, Dean, Murray & Spens LLP 2017.)

Britannian ja Euroopan unionin suhteiden kehittymistä seurataan jännittyneenä. Arvioitaessa tulevien suhteiden kehittymistä voidaan yhdessä ääripäässä pitää Yhdistyneen kuningaskunnan Euroopan talousalueen tai Euroopan vapaakauppaliiton täysjäsenyyttä ja toisessa Maailman kauppajärjestön sääntöjen laiminlyöntiä. Tosin Yhdistynyt kuningaskunta neuvottelisi siinä tapauksessa uudet ehdot itselleen WTO:n jäsenenä. Ääripäiden välille jääviä vaihtoehtoja ovat joukolla kahdenvälisiä sopimuksia turvattu pääsy yhtenäismarkkinoiden tietyille alueille tai kokonaisvaltaisen vapaakauppasopimuksen syntyminen. Malli joka valitaan määrää pitkälti EU-eron liiketoiminnan harjoittamista koskevien vaikutusten voimakkuuden. (Souter ym. 2017.)

Brexitin jälkeinen siirtymäaika alkaa, kun Britannia jättää Euroopan unionin maaliskuussa 2019 ja päättyy vuoden 2020 lopussa. Siirtymäajalla Britannia ei osallistu enää EU:n päätöksentekoon, mutta säilyttää siitä huolimatta EU-jäsenyyden hyödyt kuten yhteismarkkinan ja tulliliiton edut. Tämän seurauksena EU-komission pääneuvottelijan, Michael Barnierin mukaan, Britanniaa veloitetaan kunnioittamaan eurooppalaisia sääntöjä muiden jäsenmaiden tapaan. Irlannin ja Pohjois-Irlannin välisen rajan tulevaisuudesta päätetään vasta erosopimuksessa. (Keski-suomalainen 2018.)

3 ULKOMAINEN TYTÄRYHTIÖ

Globaali liiketoiminta on tullut merkittäväksi osaksi nykyaikaa kansainvälisten konsernien yleistyttä. Suuremmille yrityksille on tavallista organisoida kaupanteko konsernien kautta, jotta riskit voidaan minimoida ja tuotot maksimoida. Kansainvälistymisen taustalta löytyy usein strategisia yrityksen päätöksentekoa ohjaavia perusteita. Kaikista kansainvälistymisen muodoista ulkomainen yksikkö vaatii eniten sekä taloudellisia että toiminnallisia resursseja. Yritykseltä edellytetään muun muassa vieraiden kielten hallintaa, kohdemarkkinoiden tuntemusta, vientiasiakirjoihin ja tullauskäytäntöihin liittyvää osaamista sekä kuljetus- ja huolintaosaamista. (Vanhala, Laukkanen & Koskinen 2002, 174–175.)

Ulkomaiset yksiköt jaetaan kahteen päätyyppiin, joita ovat epäitsenäinen toimipaikka ja sijaintimaassa rekisteröity yhtiö. Juridisesti ensimmäiseksi mainittu on täysin erottamaton osa kotimaan yhtiötä, kun taas rekisteröity yhtiö on kirjanpitovelvollinen ja paikallisten säännösten alainen. Sijaintimaassa rekisteröidystä yhtiöstä käytetään yleisesti nimitystä tytäryritysoperaatio. Tytäryhtiöitä voidaan joko perustaa tai hankkia yritysostoilla. Tytäryhtiön perustaminen alusta lähtien on greenfield-investointi. Kohdemarkkinoista ja yrityksen menestysedellytyksistä alueella voidaan kerätä tehokkaasti tietoa tytäryrityshankkeen avulla. (Ahokangas & Pihkala 2002, 25, 43.; Vanhala ym. 2002, 181.)

Tytäryhtiö on emoyhtiöstä erillinen oikeustoimihenkilö huolimatta siitä, että se on emoyhtiön kokonaisuomistuksessa. Tytäryhtiö on yhteisöverovelvollinen, mutta voi samalla hyötyä yhteisöverohelpotuksista riippuen tuottojen määrästä globaalisti. Companies Act 2006/1159 määrittelee yhtiön tytäryhtiöksi, jos toinen yhtiö pitää hallussaan sen äänten enemmistön tai on oikeutettu joko nimittämään tai erottamaan enemmistön sen hallituksen johdosta. Yhtiö määrittää toisen yhtiön kokonaisuomisteiseksi tytäryhtiöksi, mikäli sillä ei ole muita jäseniä kuin emoyhtiö tai tämän kokonaisuomisteiset tytäryhtiöt tai ne henkilöt, jotka toimivat tämän emoyhtiön tai sen kokonaisuomisteisten tytäryhtiöiden valtuuttamina. (London & Partners 2017.; Companies Act 2006/1159.)

Tytäryhtiön perustaminen on strateginen päätös, jota ohjaavat yrityksen pitkän aikavälin tavoitteet. Samalla se on aina investointi, joka vaatii sekä rahaa että osaamista. Tytäryhtiön etuna

pidetään kohdemaan asiakkaiden silmissä tuttua yhtiömuotoa, joka tuo toimintaan uskottavuutta. Tytäryhtiön avulla voidaan rajata toimintaan liittyviä riskejä koskemaan pelkästään tytäryhtiötä itseään siten, ettei niillä ole vaikutusta emoyhtiön toimintaan. Riskipitoisessa liiketoiminnassa tällä voi olla paljonkin merkitystä. Tytäryhtiön käydessä tarpeettomaksi tapahtuu sen toiminnan lopettaminen kohdemaan lainsäädännön mukaan eli paikallista selvitysmenettelyä käyttäen. (Ahokangas & Pihkala 2002, 43.)

Emoyhtiö ja sen tytäryhtiöt muodostavat yhdessä konsernin. Kansainväliseen konserniin kuuluvat yhtiöt erotellaan tavallisesti omiksi erillisiksi yksiköikseen verotuksessa. Suomalaisen yrityksen ulkomainen tytäryhtiö on verovelvollinen maassa, jonne se on rekisteröity. Poikkeuksena on tilanne, jossa tytäryhtiö synnyttää omaan asuinvaltioonsa kiinteän toimipaikan emoyhtiölleen. Emoyhtiön tilinpäätökseen sisällytetään konsernitilinpäätös, johon yhdistetään pääsäännön mukaan kaikkien sen tytäryhtiöiden tilinpäätökset. Kunkin tytäryhtiön tehtävänä on hoitaa oma osuutensa konserniraportoinnissa. Tähän liittyviä haasteita ovat muun muassa eriaikaiset tilikaudet ja tilinpäätöserien muuntaminen emoyhtiön sijaintimaan rahan määräisiksi. (Hiidenmaa 2010.; Kaarniemi 2016, 46, 61.)

Siirtohinnoittelu, alikapitalisointi sekä rojaltien ja korkojen verotus herättävät yleensä kysymyksiä, joiden ratkaisemiseen tarvitaan juridista erityisosaamista. Verovelvollisten on dokumentoitava siirtohinnoittelun politiikkansa mahdollisimman yksityiskohtaisesti ongelmien välttämiseksi. Siirtohinnoittelun dokumentoinnin tarkoituksena on osoittaa etuyhteysosapuolten välisten liiketoimien markkinaehtoisuus. Kyseessä on siis asiakirjaselvitys. Muita verotuksellisesti tärkeitä tarkastelun kohteita ovat osingonjaon muodossa tapahtuvat voitonsiirrot ja tuloksen tasaukseen liittyvien tappioiden käsittelyt. (Kaarniemi 2016, 46, 61.)

Yrityksen omistajatahojen vastuuriskien rajoittaminen ja pienentäminen ovat tyypillisesti olennaisimpia syitä suojaavan tytäryhtiön perustamiselle. Osakeyhtiölainsäädännön mukainen osakkaan vastuu koskee ainoastaan osakeyhtiöön sijoitettua pääomaa, eikä siten vaaranna emoyhtiön omistajien henkilökohtaista varallisuutta. Suojaavan tytäryhtiön omistajana voi olla emoyhtiö, konsernin toinen tytäryhtiö tai itsenäinen holding-yhtiö. Riskialttiille liiketoiminta-alueelle perustettuja tytäryhtiöitä, joiden avulla pyritään ennen kaikkea, rajaamaan riskit mahdollisimman pieniksi kutsutaan kilpiyhtiöiksi. Kilpiyhtiöiden käyttöä pidetään etenkin juridisesti ei-hyväksyttävänä menettelynä. (Karhu 2002, 261.)

4 PRIVATE LIMITED COMPANY

Private limited company (limited by shares) vastaa Suomen osakeyhtiötä. Private limited companyn erityispiirteenä on täydellinen oikeushenkilöllisyys, jossa yhtiön varallisuus on oikeudellisesta näkökulmasta tarkasteltuna erossa osakkeenomistajien varallisuudesta ja yhtiöllä on pätevyys tehdä oikeustoimia omista nimissään. Näin ollen private limited company voi itsenäisesti määrätä omista oikeuksista ja velvollisuuksista. Yhtiön osakkaiden hartioilla painaa ainoastaan rajoitettu vastuu yhtiön veloista. Tämän vastineeksi he saavat jako-osuuden yhtiön nettovarallisuudesta. Rajoitetun vastuun periaatteen tarkoituksena on minimoida investoijien riskit ja rohkaista sijoittamaan. Sen merkitystä tuskin voidaan liikaa korostaa, sillä molemmat sekä anglo-amerikkalainen laki että siviililaki tunnustavat sen. (GOV.UK 2018e.)

Osakkaat sijoittavat yhtiöön pääomapanoksen merkitsemällä sen osakkeita. Käytännössä osakkaan vaikutusmahdollisuudet yhtiössä ovat sidoksissa hänen omistamiensa osakkeiden lukumäärään. Samoin osakkaan vastuu rajautuu ainoastaan siihen rahamäärään, jonka hän on sijoittanut yhtiöön eli toisin sanoen hänen omistamiensa osakkeiden arvoon. Yhtiön johto sen sijaan kantaa suuremmat riskit tietoisena siitä, etteivät osakkeenomistajat menetä kaikkea mahdollisten uhkien toteutuessa. Voiton tuottaminen osakkeenomistajille on private limited companyn ydintehtävä, ellei yhtiöjärjestyksessä toisin ilmoiteta. Yhtiöllä on lain mukaan oikeus pitää itsellään ansaitsemansa tuotot veronmaksun jälkeen. (GOV.UK 2018e.; Lakivälitys 2018.)

Lainsäädännön julkaiseminen Yhdistyneessä kuningaskunnassa kuuluu The National Archives nimisen organisaation alaisuudessa toimivan Her Majesty's Stationery Office nimisen viraston ydintehtäviin (The National Archives 2017). Perustamalla joko osakeyhtiö tai takuulla rajattu yhtiö rajataan yhtiön jäsenten vastuuta. Osakeyhtiöön viitataan sanoilla limited by shares ja takuulla rajattuun yhtiöön sanoilla limited by guarantee. Englannissa yhtiö voidaan perustaa ilman rajoitettua vastuuta rekisteröimällä se rajoittamattomana yhtiönä Company Act 2006 s.3(4).7 mukaan. Yhtiötä, jonka osakkaiden vastuuta ei rajata kutsutaan nimellä unlimited company. Limited ja unlimited yhtiöiden määritelmien eroihin viitataan Companies Act 2006 osan 1 kohdassa 3 Limited and unlimited companies seuraavasti:

(1) A company is a “limited company” if the liability of its members is limited by its constitution.

It may be limited by shares or limited by guarantee.

(2) If their liability is limited to the amount, if any, unpaid on the shares held by them, the company is “limited by shares”.

(3) If their liability is limited to such amount as the members undertake to contribute to the assets of the company in the event of its being wound up, the company is “limited by guarantee”.

(4) If there is no limit on the liability of its members, the company is an “unlimited company”. (Companies Act 2006)

4.1 Perustaminen

Ennen yhtiön rekisteröintiä tulee selvittää sen omistusrakenne. Oikeanlaiset omistajat ja omistusrakenne ovat yhtiön menestyksen edellytys. Yksi ja sama omistusrakenne ei välttämättä toimi loputtomiin, joten ensisijaisesti olisi keskityttävä löytämään sopivat omistajat vastaamaan yhtiön senhetkisen kehityksen vaatimuksiin. Omistajien tavoitteet luovat lähtökohdat hallituksen ja johdon työskentelylle. Private limited companyssa on oltava vähintään yksi nimetty johtaja. Johtajan pitää olla vähintään 16-vuotias, mutta mitään yläikärajaa ei ole asetettu. (Luoma 2010.; Clark ym. 2017.)

Private limited company perustetaan perustamissopimuksella, joka rekisteröidään Companies House nimisen viranomaisen rekisteriin. Yhtiö syntyy ja saavuttaa oikeuskelpoisuutensa samalla kun se rekisteröidään. Rekisterimerkinnällä on siten oikeutta luova eli konstitutiivinen merkitys. Perustamistoimenpiteitä varten yhtiölle pitää valita sopiva nimi. Jo rekisteröityä nimeä ei saa valita, eikä myöskään nimeä, joka voidaan sekoittaa helposti toisen yhtiön nimen kanssa. Tavallisesti nimen täytyy päättyä joko kirjainlyhenteeseen Ltd tai sanaan Limited. (GOV.UK 2018e.)

SIC-tunnus eli Standard Industrial Classification code koostuu viidestä numerosta. Kukin yhtiö valitsee viralliselta listalta yhden tai useamman SIC-tunnuksen ilmaisemaan harjoittamansa liiketoiminnan luonnetta. Yhdistyneessä kuningaskunnassa jokaisen yhtiön on ilmoitettava ainakin yksi SIC-tunnus Companies Houselle. Ellei SIC-tunnusta ilmoiteta Companies House hylkää pyynnön yhtiön perustamisesta. Järjestelmän avulla Companies House pystyy jaottelemaan yhtiöt tarkemmin eri kategorioihin sen perusteella, mitä ne tekevät. Lisäksi muut viralliset

valtioneuvostot hyötyvät jaottelusta, koska pystyvät sen avulla selvittämään helpommin tiettyillä aloilla toimivien yritysten lukumäärän, huomaamaan kasvavat trendit ja tarkkailemaan Yhdistyneen kuningaskunnan eri osien vahvuuksia. (Howell 2017.)

TAULUKKO 5. Yhtiön rekisteröimistä varten tarvittavat tiedot (GOV.UK 2018e)

Private limited company'n perustamista varten tarvitaan
√ Kelvollinen nimi yritykselle
√ Osoite
√ Ainakin yksi johtaja
√ Tiedot yrityksen osakkeista
√ Ainakin yksi osakkeenomistaja
√ SIC-tunnus
√ Perustamisasiakirja ja yhtiöjärjestys
√ Sellaisten henkilöiden tiedot, jotka merkittävässä määrin osallistuvat yrityksen päätöksentekoon, esimerkiksi osakkeenomistajat yli 25% osakepääomalla tai äänioikeudella

Yhtiö voidaan rekisteröidä, kun kaikki taulukko 5 määritellyt private limited company'n perustamista varten tarvittavat tiedot ovat saatavilla. Yhtiön rekisteröiminen online-palvelussa on mahdollista, jos yhtiöjärjestys on laadittu Companies Housen laatiman mallinmukaisesti. Yhtiötä rekisteröitäessä kannattaa ottaa huomioon, ettei perustamissopimusta voi päivittää enää jälkikäteen yhtiön jo rekisteröidyttyä palveluun. Private limited company'n rekisteröiminen internetissä maksaa 12 puntaa ja se maksetaan joko pankki- tai luottokortilla tai Paypalilla. Tavallisesti yhtiö tulee rekisteröidyksi 24 tunnin kuluessa ilmoituksesta. Kirjepostina rekisteröiminen maksaa 40 puntaa ja kestää 8-10 päivää. (GOV.UK 2018e.)

Sitten, kun yhtiön rekisteröiminen on hyväksytty, toimittaa Companies House yhtiölle certificate of incorporation nimisen dokumentin. Dokumentti vahvistaa oikeushenkilön synnyn, yhtiön perustamisajankohdan ja ilmoittaa yritystunnuksen. Rekisteröinnin jälkeen HM Revenue & Customs postittaa yhtiölle 10-numeroisen veronumeron, jonka jälkeen on aika rekisteröityä yhteisöverotusta varten HM Revenue & Customsiin. Tämä tulee tehdä kolmen kuukauden sisällä siitä, kun aletaan harjoittaa liiketoimintaa. (GOV.UK 2018e.)

4.1.1 Perustamissopimus ja yhtiöjärjestys

Perustamissopimuksen laatiminen on yksi tärkeimmistä private limited companyn perustamisen edellytyksistä. Englanniksi asiakirjaa kutsutaan nimellä memorandum of association. Companies Housen julkaisemaa perustamisasiakirjamallia suositellaan käytettäväksi (LIITE 1). Perustamissopimukseen tulee yksilöidä kaikki yhtiön perustajat eli osakkeenomistajat. Perustamissopimuksen täytyy olla kirjallisessa muodossa ja kaikkien perustajajäsenten on allekirjoitettava se. Companies Act 2006 edellyttää näin yhtiön perustajia ilmaisemaan halukkuutensa tulla yhtiön jäseneksi. Companies Act 2006 edellyttää lisäksi jokaista perustamissopimuksen allekirjoittanutta ilmaisemaan tukensa perustettavalle yhtiölle hankkimalla vähintään yhden sen osakkeista. (Companies Act 2006.; GOV.UK 2018e.)

Perustamissopimukseen viitataan Companies Act 2006 osan 2 kohdassa 8 Memorandum of Association seuraavalla tavalla:

- (1) A memorandum of association is a memorandum stating that the subscribers—
 - (a) wish to form a company under this Act, and
 - (b) agree to become members of the company and, in the case of a company that is to have a share capital, to take at least one share each.
- (2) The memorandum must be in the prescribed form and must be authenticated by each subscriber. (Companies Act 2006)

Yhtiöjärjestys on keskeinen osa perustamissopimusta, johon se voidaan liittää omana asiakirjanaan. Yhtiön osakkaat määräävät yhtiöjärjestyksessä yhtiön toiminnasta. Määrätessään yhtiön asioista heidän tulee ottaa huomioon, että osa säännöksistä on pakottavia eikä niistä poikkeaminen ole mahdollista. Yleisten periaatteiden tarkoituksena on yhtiön velkojien ja vähemmistöosakkaiden aseman turvaaminen. Yhtiöjärjestykseen ei saa sisällyttää hyvien tapojen vastaisia määräyksiä ja sen laatimiseen sekä sisältöön kannattaa paneutua erityisen huolellisesti. Yhtiöjärjestyksen sisältövaatimuksista säädetään Companies Act 2006:ssa. Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen ylläpitämällä internet-sivuilla pääsee tutustumaan yhtiöjärjestyspohjiin, joita yritykset voivat käyttää apunaan yhtiöjärjestystä laatiessaan. (Companies Act 2006.; GOV.UK 2018e.; Karttunen ym. 2015, 443–445.)

Yhtiöjärjestykseen viitataan Companies Act 2006 osan 3 luvussa 2 kohdassa 18 Articles of association seuraavasti:

- (1) A company must have articles of association prescribing regulations for the company.
- (2) Unless it is a company to which model articles apply by virtue of section 20 (default application of model articles in case of limited company), it must register articles of association.
- (3) Articles of association registered by a company must—
 - (a) be contained in a single document, and
 - (b) be divided into paragraphs numbered consecutively.
- (4) References in the Companies Acts to a company's "articles" are to its articles of association. (Companies Act 2006)

Yhtiöllä on oltava yhtiöjärjestys ilmoittamassa yhtiötä koskevat ohjesäännöt, ellei kyseessä ole sitten yhtiö, johon sovelletaan 20 artiklassa esitettyä etua. Yhtiöjärjestys koostuu yhdestä asiakirjasta ja sen sisältämä teksti pitää jaksottaa peräkkäin numeroituihin kappaleisiin. (Companies Act 2006.)

4.1.2 Osakkeet

Suurin osa limited companyistä perustetaan limited by shares -muotoon, jolloin osakkeenomistajat omistavat yritykset. Osakkeenomistajien velvollisuudet yhtiössä perustuvat osakkeisiin. Yhtiöjärjestyksessä määritellään, minkälaisia osakkeita yhtiössä on. Eri osakelajien osakkeet voivat poiketa toisistaan siten, että ne tuottavat erilaisen äänimäärän tai erilaisen oikeuden yhtiön osingonjaossa tai muussa varojen jaossa. Tärkein osakkeen tuottama velvollisuus on velvollisuus maksaa osakkeen merkintähinta. Pääsäännön mukaan osakkeiden merkintä tulee lopulliseksi, kun kaikki osakkeet on merkitty. Tämän jälkeen osakas ei voi enää peruuttaa merkintää, ellei asiasta ole toisin sovittu. (GOV.UK 2018e.; Karttunen ym. 2015, 440–442.)

Yritysjohtajat tarvitsevat yritystä koskevien muutosten toteuttamiseksi osakkeenomistajien hyväksynnän. Private limited companyn osakas voi olla henkilö tai yritys, eikä osakkaan kansalaisuuteen tai asuinpaikkaan liity rajoituksia. Limited by shares muotoisella yrityksellä pitää olla vähintään yksi osakkeenomistaja, joka voi olla myös yrityksen johtaja. Osakkeenomistajien enimmäismäärää ei ole rajoitettu. Mikäli yrityksessä on vain yksi osakkeenomistaja omistaa tämä silloin 100 % sen osakkeista. Yhden osakkeen arvo voi olla mikä tahansa hinta. (GOV.UK 2018e.; Karttunen ym. 2015, 443–444.)

TAULUKKO 6. Prescribed particulars (GOV.UK 2018e)

Prescribed particulars
√ Miten paljon osakkeelle maksetaan osinkoa
√ Voidaanko osakkeet vaihtaa rahaksi
√ Tuleeko osakkeen mukana äänioikeus
√ Kuinka moneen ääneen osake oikeuttaa

4.1.3 Corporation Tax

Englantilaiset tuomioistuimet painottavat veroratkaisuissaan sitä, että verovelvollisen tulee olla tietoinen taloudellisten toimiensa veroseuraamuksista etukäteen. Englannin verolainsäädäntöä kuvataan usein runsaaksi, yksityiskohtaiseksi ja herkästi muuttuvaksi. Tiukan tulkintatradition vuoksi sääntelystä on muovautunut yksityiskohtaisen tarkkaa, jolloin monimutkaisuudelta ei ole voitu välttyä. Tämä on aiheuttanut verovelvollisille ja lakien soveltajille ongelmia, joita on yritetty ratkaista muun muassa kirjoittamalla verolainsäädäntöä selkeämmin uusiksi tekemättä muutoksia lakien varsinaiseen sisältöön. (Knuutinen 2009, 229–230.)

Corporation Tax eli yhteisövero on 19 % yhtiön tekemistä tuotoista Yhdistyneessä kuningaskunnassa vuonna 2018. Yhteisöveronmaksua varten ei lähetetä erillistä laskua yhtiölle, vaan sen sijaan yhtiön on itse laskettava, maksettava ja raportoitava omat veronsa. Taulukossa 7 ilmoitetaan, minkä tyyppisten toimijoiden on maksettava liiketoimintansa tuotoista yhteisövero. Yhteisövero pitää maksaa kaikista yhtiön tuotoista niin Yhdistyneessä kuningaskunnassa kuin ulkomailla, jos yhtiön kotimaa sijaitsee Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Tapauksessa, jossa yhtiön kotimaa on jokin muu maa, mutta sen toimisto tai haarakonttori sijaitsee Yhdistyneessä kuningaskunnassa, tulee yhtiön maksaa yhteisövero ainoastaan UK toimintojensa tuotoista. (GOV.UK 2018h.)

TAULUKKO 7. Yhteisöverovelvollisuuden syntyminen (GOV.UK 2018h)

Yhteisöverovelvollisuus syntyy, kun liiketoimintaa harjoitetaan:

- √ Limited company muotoisena
- √ Ulkomaisen yhtiön sivuliikkeenä tai virastona
- √ Klubina, osuuskuntana tai muuna aatteellisena yhdistyksenä

Yhteisöveron maksua varten yrityksen on rekisteröidyttävä yhteisöveron maksajaksi. Tämä on hoidettava kolmen kuukauden kuluessa yrityksen perustamisesta. Liian myöhään tehdystä rekisteröinnistä voidaan sakottaa. Rekisteröitymistä varten tarvitaan 10-numeroinen Unique Taxpayer Reference, jonka HM Revenue and Customs lähettää kirjeitse yrityksen postiosoitteeseen muutamia päiviä sen jälkeen, kun yritys on rekisteröity Company Houselle. Tietoihin, jotka tarvitaan rekisteröidytessä yhteisöveronmaksajaksi, viitataan taulukossa 8. Rekisteröitymisen jälkeen HM Revenue and Customs ilmoittaa yhteisöveron maksamisen takarajan. Company Tax Return ilmoitus on lähetettävä HMRC:lle, vaikka yritys tekisi tappiota tai sillä ei olisi yhteisöveroja maksettavanaan. (GOV.UK 2018h.)

TAULUKKO 8. Tiedot, jotka tarvitaan rekisteröidytessä yhteisöveronmaksajaksi (GOV.UK 2018h)

Yhteisöveronmaksajaksi rekisteröidytessä tarvitaan:

- √ Yrityksen rekisterinumero (Unique Taxpayer Reference)
- √ Päivämäärä, jolloin yhtiö aloitti toimintansa. Ensimmäinen tilikausi alkaa tästä päivästä.
- √ Päivämäärä, jolloin tilinpäätös laaditaan.

4.2 Johdon velvollisuudet

Private limited companyn tarkoituksena on tuottaa voittoa osakkeenomistajille, ellei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Tämä velvoittaa yhtiön johtoa toimimaan huolellisesti ja edistämään yhtiön etua. Yhtiön johdon on kaikessa toiminnassaan otettava huomioon voiton tuottamisen päämäärä. Voittoa ei siitä huolimatta tarvitse pyrkiä saamaan aikaan mahdollisimman lyhyessä ajassa, vaan päinvastoin sen tuottamista tarkastellaan yleensä pitkällä aikavälillä.

Yhtiön varoja voidaan suunnata yhtiön toiminnan kehittämiseen muun muassa investoineilla, jotka parantavat yhtiön voitontuottamiskykyä nimenomaan pitkällä tähtäimellä. (GOV.UK 2018c.; Karttunen ym. 2015, 442.)

Huolellisuus ja lojaliteettivelvollisuudet ovat vakiintuneet aikojen saatossa osaksi yhtiöoikeutta. Yhtiön johdolta edellytetään huolellista ja yhtiön edun huomioon ottavaa toimintaa. Lojaliteettivelvollisuuden perustana on yhtiön ja sen kaikkien osakkeenomistajien etu. Tilanteessa, jossa yhtiö osallistuu sellaiseen liiketapahtumaan, jonka seurauksena johtaja hyötyy henkilökohtaisesti yhtiön osallistumisesta, tulee hänen ilmoittaa tästä muille osakkeenomistajille. Anglo-amerikkalaisessa kirjallisuudessa huolellisuus- ja lojaliteettivelvollisuuksia nimitetään fidusiarisiksi velvollisuuksiksi. (Villa ym. 2014, 197.)

Englantilaiseen yhtiöön nimetyn johtajan on oltava luonnollinen henkilö, mutta henkilön kansalaisuuteen tai asuinpaikkaan ei liity rajoituksia. Johtajan vastuulla on, että yhtiö toimii yhtiöjärjestyksessä määriteltyjen periaatteiden mukaisesti. Hänen tulee huolehtia kaikkien lakisäätelysten dokumenttien laatimisesta ja raportoida yhtiötä koskevista muutoksista. Johtaja voi palkata työntekijöitä hoitamaan osaa omista päivittäisistä velvollisuuksistaan, kuten vaikka tilintarkastajan, kuitenkin yhä ollen itse oikeudellisesti vastuussa yhtiönsä tekemisistä. Mikäli johtaja ei hoida velvollisuuksiaan häntä voidaan sakottaa, häntä vastaan voidaan nostaa syyte tai hänet voidaan jäädä tehtävästään. Johtaja vastaa sekä yhtiön veroista että omista veroistaan. Hänen täytyy näin ollen rekisteröidä myös itsensä veroviranomaiselle ja toimittaa vuosittain henkilökohtainen veroilmoitus. (GOV.UK 2018c.)

5 KVALITATIIVINEN TUTKIMUS JA SEN KÄYTTÖ

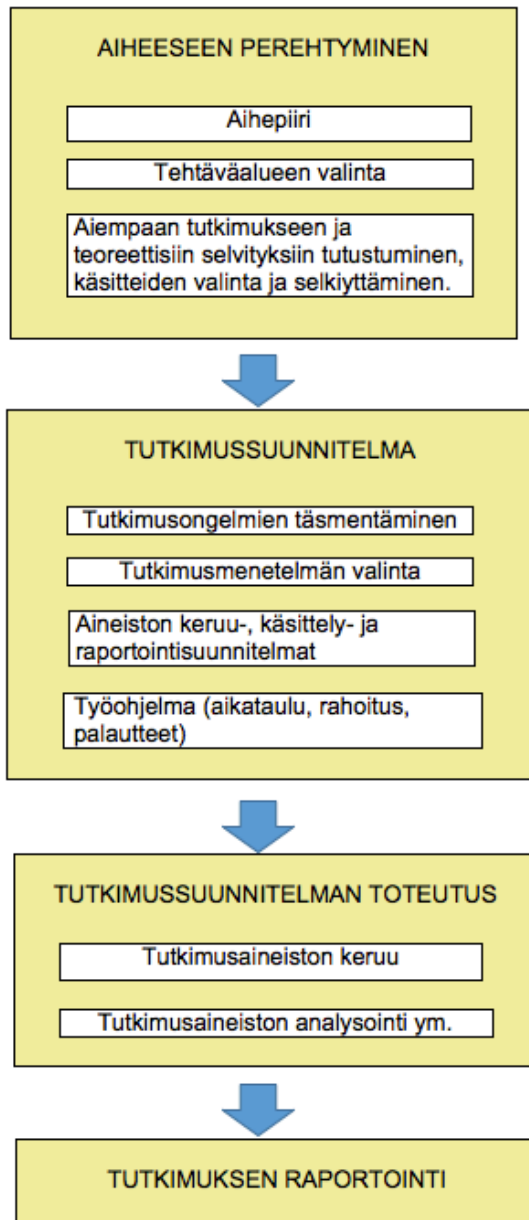
Opinnäytetyö syntyy tutkimusprosessin tuotoksena (Kananen 2014, 27). Tutkittava ilmiö, tässä tapauksessa tytäryhtiön perustaminen Englantiin muotoillaan ongelman muotoon, joka halutaan ratkaista. Ilmiön muuttaminen tutkimusongelmaksi ja tutkimuskysymyksiksi auttaa tutkimuksen tekijää viemään tutkimusta prosessinomaisesti eteenpäin. Tutkijan edellytetään pysyvän ratkaisemaan ongelmat keräämänsä tai muutoin saamansa havaintoaineksen pohjalta. Tutkimuksen vaiheisiin kuuluvat perehtyminen aiheeseen, tutkimussuunnitelman laadinta, tutkimuksen toteutus ja tutkimusselosteen kirjoittaminen. (Hirsjärvi, Liikanen, Remes & Sajavaara 1991, 11.)

Ilman ongelman määrittelyä ei pystytä tekemään tieteellistä tutkimusta. Tutkimusongelma sanelee koko opinnäytetyön tarkoituksen ja tavoitteet. Kaikissa opinnäytetöissä pitää olla sekä teoriaosa että empiriaosa. Työhön sisällytettävä teoriaosuus luo pohjan itse tutkimuksen tekemiselle, koska se sisältää tärkeää ja ajankohtaista tietoa tutkittavasta aiheesta. Empirian voidaan sanoa täydentävän teoriaa tapauksessa, jossa teoria liittyy läheisesti tutkimusongelmaan. Empiirisen osan ja teorian linkittäminen toisiinsa on yksi suurimmista opinnäytetyön kirjoittamisen haasteista. Monesti ongelmana on se, ettei teoriaosasta pystytä rakentamaan siltoja itse tutkimukseen. Teorian ja empirian välillä tulisi vallita tiivis yhteys ja vuorovaikutus. (Kananen 2014, 53–54.)

Tutkimus toteutetaan haastattelemalla tutkimuksen kohderyhmää. Haastattelua varten laaditaan teemahaastattelurunko, johon sisällytetään teoriaan pohjautuvat kysymykset. Haastattelurungon tarkoituksena on pitää keskustelu aihealueen piirissä. Tutkimuksen toteuttamisen jälkeen tutkimusaineisto analysoidaan ja tutkimukselle tehdään luotettavuusarviointi. Teoriatiedon ja kerättyjen aineistojen pohjalta johdetaan vastaus tutkimusongelmaan sekä tutkimuskysymyksiin. Työn lopussa on yhteenveto, jossa arvioidaan kriittisesti koko tutkimusprosessia.

Työvaiheet, jotka sisältyvät osaksi tutkimusprosessia muodostavat oman toimintakokonaisuutensa. Tutkimuksen kulkua on mahdollista kuvata kuvion 2 tapaan. Toisinaan voidaan joutua tilanteeseen, jossa esimerkiksi ongelmanasettelua täytyy muuttaa, vaikka aineistoa on jo jonkin aikaa kerätty. Toisin sanoen tutkimuksen vaiheita ei ole täysin mahdollista määritellä etu-

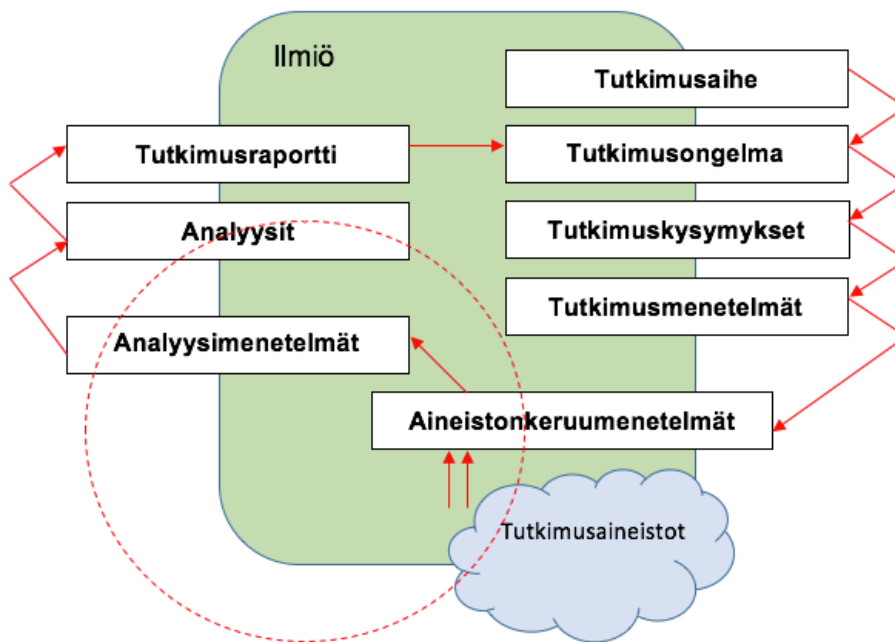
käteen, eikä kuviota tarkoitettu kaavamaisesti noudatettavaksi. Eräänlaisen tutkimuksen kulua koskevan kokonais käsityksen hahmottamiseksi se sen sijaan soveltuu erinomaisesti. (Hirsjärvi ym. 1992, 11.)

KUVIO 2. Tutkimuksen kulku (Hirsjärvi ym. 1992)

Tämä opinnäytetyö toteutetaan kvalitatiivisena tutkimuksena. Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus alkaa tutkimusongelmasta ja sen määrittelemisestä, jota seuraavat tutkimuskysymykset. Tutkimuskysymyksiin hankitaan vastaus aineistoilla. Aineiston analyysi ei ole tutkimuksen vii-

meinen vaihe vaan kulkee mukana koko tutkimusprosessin ajan. Ilmiön asianmukainen kuvailminen, ymmärtäminen ja tulkitseminen ovat tutkimuksen tavoitteita. Tutkimusprosessin vaiheita ei voida edeltä tarkasti määritellä, koska ilmiötä ei vielä tunneta. Sen sijaan kvalitatiiviselle tutkimusprosessille on yleistä syklisyys. (Kananen 2014, 27–28.)

KUVIO 3. Laadullinen tutkimusprosessi etenee tyypillisesti sykleissä (Kananen 2014, 28)

Kuviossa 3 havainnollistetaan laadullisen tutkimusprosessin etenemisen vaiheita. Tutkimusaihe on laaja käsite ja sitä voidaan tarkastella monesta eri näkökulmasta. Tämä opinnäytetyö toteutetaan juridisesta näkökulmasta käsin. Tutkimusongelma muutetaan tutkimuskysymyksiksi, jotta hahmotettaisiin paremmin, mihin oikein yritetään etsiä vastauksia. Opinnäytetyön kirjoittajan tulee huomioida, että tutkimusraportista on löydyttävä vastaukset tutkimukseen kirjattuihin tutkimuskysymyksiin. Haastattelu, havainnointi, kysely ja dokumentti ovat kvalitatiivisen tutkimuksen aineistonkeruumenetelmiä. (Kananen 2014, 27–28.)

Kvalitatiivisen tutkimuksen avulla opetellaan ymmärtämään tutkittavaa ilmiötä, eli selvitetään mistä siinä on kyse. Sanotaan myös kvalitatiivista tutkimusta pidettävän kaiken tutkimuksen lähtökohtana, jossa yhdestä havaintoyksiköstä pyritään saamaan irti mahdollisimman paljon tietoa. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkitaan pääasiassa prosesseja ja ollaan kiinnostuneita

merkityksistä, kuten vaikka siitä, kuinka ihmiset kokevat ja näkevät todellisuuden tutkimuskohteen ympärillä. Pääasiallinen instrumentti tiedonkeruuseen ja analysointiin on tutkija, jonka kautta reaali maailma suodattuu tutkimustuloksiksi. (Kananen 2014, 18–19.)

Opinnäytetyön kirjoittaja pitää tytäryhtiön perustamista Englantiin mielenkiintoisena ilmiönä ja haluaa selvittää, mistä siinä on kysymys. Kvalitatiivinen tutkimus valittiin opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi, koska tutkittavaa ilmiötä ei täysin tunnettu entuudestaan. Tämän tutkimusmenetelmän nähtiin soveltuvan parhaiten tutkimusongelman ratkaisuun. Opinnäytetyössä hyödynnetään induktiivista päättelyä eli edetään yksittäisistä havainnoista tuloksiin. Induktiivisessa päättelyssä etenemissuunta on aineistosta, jonka vuoksi tutkimusta voidaan kutsua myös aineistolähtöiseksi tutkimukseksi. (Kananen 2010, 36, 40.)

5.1 Tutkimuksen tavoitteet

Tämän opinnäytetyön tutkimuskohteena on tytäryhtiön perustaminen Englantiin. Ilmiötä voidaan tarkastella monesta eri näkökulmasta, joista päätin valita juridisen näkökulman. Opinnäytetyön kirjoittajana päädyin tähän näkökulmaan henkilökohtaisten intressieni pohjalta. Kuka tietää, ehkä vielä jonain päivänä tulen perustamaan tytäryhtiön Englantiin. Toisena tärkeänä tutkimuksen tekemisen perusteena oli se tosiasia, etten ahkerasta etsinnästä huolimatta löytynyt vastaavanlaista tutkimusta jo tehtynä ja suomenkielisenä. Siispä näin tutkimuksen tekemisen mahdollisuutena kehittää yhteiskuntaa tuottamalla ajankohtaista tietoa aiheesta. Tutkimuksen yhtenä tärkeimmistä päämääristä voidaan näin ollen pitää tarpeellisen tiedon tuottamista aiheen tiimoilta sitä tarvitseville.

Opinnäytetyössä etsitään vastausta kysymykseen: Miten tytäryhtiö perustetaan Englantiin? Tähän tutkimusongelmaan päädyttiin, koska se on opinnäytetyön nimi kysymysmuotoon puettuna. Tytäryhtiöllä tarkoitetaan yhtiötä, jonka äänten enemmistö on toisen yrityksen omistuksessa (Companies Act 2006). Tutkimus on rajattu koskemaan private limited company muotoiseksi perustettuja tytäryhtiötä. Työn onnistumisen kannalta on olennaista löytää vastaukset sellaisiin yleisimpiin liiketoiminnan harjoittamista koskeviin kysymyksiin, joiden huomioon ottaminen jo yrityksen perustamisvaiheessa on suositeltavaa, ellei välttämätöntä. Tällaisia kysymyksiä voi nousta esimerkiksi alakohtaisen sääntelyn, immateriaalioikeuksien hankkimisen,

työntekijöiden palkkaamisen tai brexitin pohjalta. Tutkimuksessa tytäryhtiötä tarkastellaan erityisesti juridisena yksikkönä.

Työhön kerätään ajankohtaista tietoa siitä, miten private limited companyn perustamistoimenpiteet etenevät vaihe vaiheelta, jotta prosessin kulku kävisi mahdollisimman selväksi niille, jotka harkitsevat tytäryhtiön perustamista Englantiin. Tarkoituksena on tarvittavien perustietojen avulla onnistua ennakoimaan monenlaiset ongelmat, jotka pahimmassa tapauksessa aiheuttaisivat tytäryhtiölle mittavat taloudelliset tappiot tai jopa koko hankkeen kariutumisen. Englannin ja Walesin lainkäyttöalueella sovellettavaan oikeudelliseen sääntelyyn perehdytään ja niistä oikeusnormeista, jotka suoraan tai välillisesti koskevat tytäryhtiön perustamista, annetaan mahdollisimman luotettavat ja ajankohtaiset tiedot. Edellytyksenä työn onnistumiselle on, ettei tutkimus jää pelkäksi tutkimusaiheen kuvailemiseksi vaan ilmiö ymmärretään kokonaisvaltaisesti ja sitä koskeva tieto onnistutaan hyödyntämään arkielämässä.

5.2 Tutkimuksen kohderyhmä

Kohderymänä tutkimuksessa ovat monikansallisten yritysten työntekijät, joilla on ajankohtaista tietoa englantilaisista tytäryhtiöistä ja niiden perustamista koskevista lakisääteisistä velvoitteista kuten perustamisasiakirjan sekä yhtiöjärjestyksen laatimista koskevista asetuksista. Tutkimuksen kohderyhmään kuuluvien henkilöiden edellytetään työskennelleen tai olevan parasta aikaa työsuhteessa englantilaisessa tytäryhtiössä tai sellaisessa emoyhtiössä, jolla on tytäryhtiö Englannissa. Tämän lisäksi myös kansainvälistymispalveluita yrityksille tarjoavien organisaatioiden asiantuntijat ovat potentiaalista tutkimuksen kohderyhmää. Tutkimusta ei voida toteuttaa ilman asioihin perehtynyttä kohderyhmää. Englantilaisten tytäryhtiöiden kanssa tekemisissä olevien ihmisten mukaan saaminen on edellytys tiedonsaannille, jolla ratkaistaan tutkimusongelma. Sopiviin henkilöihin otetaan yhteyttä puhelimitse tai sähköpostilla. (Kananen 2014, 31.)

5.3 Haastattelu tiedonkeruumenetelmänä

Tutkimusta varten valittujen menetelmien avulla yritetään löytää vastaus tutkimusongelmaan. Tiedonkeruumenetelmillä kerätään tietoa, joiden tuloksena saadaan tutkimusaineistot. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa yleisimmin käytetty tiedonkeruumenetelmä on teemahaastattelu, joka tarkoittaa kahden ihmisen välistä aihe kerrallaan etenevää keskustelua. Tutkittavan ilmiön pohjalta nostetaan esiin aiheita, joista haastattelija keskustelee haastateltavan kanssa. Haastattelutilanteessa haastattelijan on kyettävä rakentamaan luottamuksellinen ilmapiiri kyseenalais- tamatta haastateltavan mielipiteitä. Kysymyksenasettelulla pystytään vaikuttamaan tietomää- rään, sen laatuun ja syvyyteen. (Kananen 2014, 64, 70–72.)

Haastatteluja varten laadittiin haastattelulomake (LIITE 2), joka lähetettiin muutamia päiviä en- nen haastattelua sähköpostitse. Lomakkeeseen sisällytettiin tutkimusaihetta sivuavat teemat, joiden alle oli koottu tutkimuskysymykset. Englanninkielistä haastattelua varten laadittiin luon- nollisesti oma haastattelulomake (LIITE 3). Teemat ja tutkimuskysymykset vaihtelivat hiukan suhteessa haastateltavan asemaan yrityksessä ja rooliin tytäryhtiön perustamisessa. Opinnäy- tetyön kirjoittaja halusi näin korostaa suhtautumistaan jokaiseen haastateltavaan yksilönä ja hyödyntää tehokkaammin heidän omakohtaista kokemustaan eri tehtävissä. Haastateltavilla oli mahdollisuus kommentoida tai muokata tutkimuskysymyksiä ennen haastattelua enemmän mieleiseksi. Kaikki haastateltavat vaikuttivat olevan tyytyväisiä tutkimuskysymyksiin, koska kukaan ei vaatinut niiden muuttamista. Joitakin uusia kysymyksiä nostettiin esille kesken haas- tattelun, vaikka ne eivät olleet listattuna alkuperäisissä haastattelulomakkeissa.

5.4 Tutkimustulokset ja tutkimusaineiston analyysi

Tutkimusaineiston käsittelyyn ja tulkintaan vaikuttavat tutkimusprosessin alkuvaiheessa tehdyt valinnat. Kerätyn tiedon analyysi ja päätelmien teko ovat tutkimuksen ydin. Viimeistään tässä vaiheessa tutkijalle selviää, mikä on vastaus ongelmiin tai vaihtoehtoisesti se, miten ongelmat olisi oikeastaan pitänyt asettaa. Analyysin kirjallisella selostamisella ja tulosten esittämisellä ei ainoastaan välitetä tutkittua tietoa eteenpäin vaan myös ohjataan ja tarkennetaan tutkijan ajattelua. Empiirisessä tutkimuksessa päätelmät voidaan tehdä vasta esitöiden jälkeen. Kerä- tyistä aineistoista on tarkistettava ainakin kaksi seikkaa: sisältyykö niihin selviä virheellisyyksiä ja puuttuuko tietoa. Analyysillä ei tarkoiteta ainoastaan tutkimusta varten tehtyjä konkreettisia asioita tai mekaanisia toimintoja vaan kaikkea sitä ajattelutoimintaa, jota tutkittavan ilmiön tar- kastelu edellyttää. (Hirsjärvi ym. 1992, 53–55.)

Tutkimukseen osallistui viisi kansainvälisen kaupan asiantuntijaa. Sopivien haastateltavien löytämisen teki vaikeaksi se, että monet suuret suomalaisyritykset vaikuttavat perustaneet tytäryhtiön Englantiin jo vuosikymmeniä sitten, eikä yritysten sisältä tahtonut enää löytyä niitä henkilöitä, jotka olivat aikoinaan mukana tytäryhtiöhankkeessa. Hyvin tavanomaista näyttää olevan myös tytäryhtiöiden hankkiminen yritysostoilla, jolloin yrityksen perustamista ei tarvitse tehdä itse vaihe vaiheelta, eikä yrityksistä näin ollen löytynyt kokemuspohjaista osaamista aiheen tiimoilta. Teemahaastattelussa laatu korvaa määrän, joten tutkija oli enemmän kuin tyytyväinen niihin rautaisiin ammattilaisiin, jotka antoivat osaamisensa tämän tutkimuksen eteenpäin viemiseksi.

TAULUKKO 9. Tutkimuskysymyksiin vastanneet henkilöt, heidän asemansa ja edustamansa yritykset

Kaakkois-Suomen ELY-keskus	Emberion Limited	Emberion Oy	Gofore Oyj	Gofore UK Ltd
Asko Jaakkola Kasvu- ja kansainvälistymiskoordinaattori	Piers Andrew Managing Director	Tapani Ryhänen CEO, Co-Founder	Topi Koskinen Chief Operating Officer	Harri Mansikkamäki Managing Director

Haastattelun ensimmäinen teema oli taustatiedot, joka sisälsi kolme kysymystä. Haastateltavat kertoivat kuinka pitkään ovat työskennelleet edustamassaan yrityksessä, millä toimialalla yritys operoi ja mitkä ovat heidän tärkeimmät työtehtävänsä. Tapani Ryhänen piti alustuksen ennen varsinaista haastattelua ja kertoi Emberion Oy:stä seuraavaa:

Tosiaan meitä on kaksikymmentä ihmistä, yhdeksän Suomessa ja ykstoista Englannissa ja kaikilla on varsin pitkä tuotekehityskokemus. Tehdään tällaisia uusiin teknologioihin perustuvia valoantureita ja kamera-antureita. Me tehdään niitä enemmän infrapuna-alueelle ja enemmän yönäkö, konenäkö, spektroskopia ja tämmösiä sovelluksia varten. (Ryhänen 2018)

Asko Jaakkola toimii Team Finlandin kasvu- ja kansainvälistymiskoordinaattorina Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa. Hän osallistui tutkimukseen sähköpostitse. Jaakkola on kirjannut työtehtävikseen seuraavaa:

Kasvu- ja kansainvälistymiskoordinaattoreiden tehtävänä on koordinoida kasvua ja kansainvälistymistä haluaville yrityksille suunnattuja palveluja. Koordinaattorit ovat kuitenkin niitä, jotka alueellaan kontaktoivat yrityksiä ja käyvät yritysten johdon kanssa läpi kansainvälistymissuunnitelmia, jalostavat niitä ja sitten ohjaavat yritykset oikeiden ja sopivien palvelujen äärelle. (Jaakkola 2018)

Gofore UK Ltd:n toimitusjohtaja Harri Mansikkamäki muutti perheineen Yhdistyneeseen kuningaskuntaan elokuussa 2014. Mansikkamäki oli yhtenä avainhenkilönä mukana perustamassa yritystä Walesiin. Gofore UK Ltd auttaa asiakkaitaan kaikissa digitalisaation vaiheissa.

Ohjelmistokehitystalo ollaan oltu jo aika pitkään ja sitten nyt viimesen vuoden aikana, kun yhdistyimme Goforen kanssa, niin paletti on vielä kasvanut. Kaikennäköiset palvelut ihan tuolta johdon konsultoinnista sinne lopullisten tuotteiden kehitykseen ja markkinoille saattamiseen. Digitaalinen transformaatio on lyhykäisyydessään se mitä tehdään. Palvelumuotoilu ja käyttäjälähtöinen suunnittelutyö ja ne johtaa sit yleensä softakehitysprojeekteihin. (Mansikkamäki 2018)

Haastattelun toinen teema oli emo- ja tytäryhtiön välinen suhde, joka sisälsi kaksi kysymystä. Ensimmäinen kysymyksistä käsitteli sitä, miten tytäryhtiön toiminta eroaa ruohonjuuritasolla emoyhtiön toiminnasta. Gofore Oyj:n Topi Koskinen vastasi kysymykseen seuraavasti:

No se eroo siitä lopulta aika vähän eli hyvin samanlaisia palveluita tehdään siellä Britanniassa, kun mitä tehdään Suomessakin ja muissa maissa. Että lähinnä ne erot tulee sitten niistä asiakkaista. Eli siel on eri yritykset ja vähän erilainen toimintakulttuuri ja sitä kautta se tekeminenkin on hiukan erilaista, mut periaatteessa ihan samoja asioita tehdään siellä kun täälläkin. Ja sitten, se ehkä on syytä huomata, et me tehdään myös aika paljon ristiin eli me hyödynnetään täällä meidän Britannian ihmisten osaamista ja päinvastoin. (Koskinen 2018)

Emberion Limitedin toimitusjohtaja Piers Andrew osallistui haastatteluun internetin välityksellä Cambridgesta. Emberion Limited on Emberion Oy:n omistama tytäryhtiö. Emberion Limitedin ja Emberion Oy:n liiketoiminnot jakautuvat siten, että Emberion Oy:ssä hoidetaan enemmän myyntiä, markkinointia ja logistiikan hallintaa, kun taas Emberion Limited keskittyy loppupään tuotekehitykseen, tuotteiden valmistukseen ja pilottituotantoon. Mr. Andrew kuvailee tytär- ja emoyhtiön eroja seuraavalla tavalla:

Well, honestly speaking at the moment part of the differences in the work split that we do, which is purely an artifact to our company. There is a difference at the topic of the workers being done. You know the fact that in Cambridge our particular work is on sensor development, and in Espoo it's more of the chip design basement calibration. Um, that's not to do with us being subsidiary. I guess, anything is that we have to prepare our accounts and our financial information to parent company

in Finland, and then largely a lot of funding comes through the Finnish parent company. That's not all of the funding but a large proportion of it, which means you know, we are dependent on the parent to keep us financially solvent. (Andrew 2018)

Tytäryhtiön velvollisuudet koskien emoyhtiötä oli toisen kysymyksen aihe. Emberion Limitedin ja Emberion Oy:n johtoryhmässä tehtiin päätöksiä yhteistuumiin. Piers Andrew kommentoi velvollisuuksia seuraavasti:

It comes around the management team, which is Tapani and colleagues in Finland including also me and colleagues here in Cambridge. Primary responsibility is that we contribute towards companies' work. We also then have responsibilities to provide the information back, from the year reporting to the accounts et cetera, and for reporting projects et cetera. So, where we are named contributed to various extra funded projects we will have responsibility to report back those parts.

Vastaavasti myös Gofore UK Ltd:llä oli velvollisuuksia emoyhtiötä kohtaan. Harri Mansikkamäen mukaan yrityksellä on melko vapaat kädet sen suhteen, miten se aikoo velvollisuutensa täyttää:

Meil on oma tulosvastuu mitä tehdään UK:ssa ja siinä mielessä meil on aika vapaat kädet tehdä niitä ratkasuja mitä me koetaan, että on UK:n liiketoiminnan kannalta hyviä, on ne sitte rekrytoinnissa, asiakashankinnassa tai projektityössä. (Mansikkamäki 2018)

Haastattelun kolmas teema oli tytäryhtiön perustaminen. Asko Jaakkolan kysymykset poikkesivat kokonaisuudessaan jonkin verran muiden haastateltavien kysymyksistä, koska hänen työnkuvansa on erilainen. Ensimmäiseksi kysyttiin, missä roolissa haastateltava oli ollut mukana perustamassa tytäryhtiötä, mikä yritysmuoto valittiin ja mitkä tekijät otettiin huomioon yritysmuotoa valittaessa. Kaikki haastateltavat olivat yritysmuodon valinnan suhteen yksimielisiä eikä muuta vaihtoehtoa kuin private limited company ollut edes harkittu. Tapani Ryhänen kommentoi aihetta seuraavalla tavalla:

The main factor in our case was that there were not any real choices. So, being a limited company was the only option. (Ryhänen 2018)

Harri Mansikkamäen vastaus noudatti samaa kaavaa:

Ei me oikeestaan ajateltu ees mitään muuta. Osakeyhtiö. (Mansikkamäki 2018)

Piers Andrew korosti, ettei hän valinnut yritysmuotoa, vaan sen tekivät yrityksen perustaneet sijoittajat ja ne tahot, jotka toimivat yritykselle rahoittajina.

I would say that comes around from the funding source primarily. So, the investors setting up the company in the first place, and they who are providing initial funding for it. (Andrew 2018)

Asko Jaakkolan mukaan osakeyhtiön perustaminen on suosittu tapa kansainvälistyä.

Yleensä rahkeita tarvitaan sen verran, että osakeyhtiö lienee se yleisin yritysmuoto kansainvälistymistä haluavalle yritykselle. (Jaakkola 2018)

Harri Mansikkamäeltä kysyttiin sitä, miksi päätettiin lähteä kansainvälistymään perustamalla juuri tytäryhtiö. Hänen vastauksensa mukaan tytäryhtiöhankkeen taustalla vaikuttivat monet tekijät.

Me oltiin tehty kansainvälisiä projekteja oikeestaan koko 4-5-vuotisen historian ajan, koska meil on kansainvälisiä asiakkaita, joil on kansainvälisiä projekteja. Niin me ollaan niitten projektien kautta liikuttu sitte ympäriinsä. Toisaalta meil oli itseni lisäksi johtoryhmässä ja firmassa töissä ihmisiä, joilla oli aika paljon kansainvälistä kokemusta. Sit todettiin, et meil oli selkee halu kasvaa myös Suomen rajojen ulkopuolelle. Siin vaiheessa meil oli joitakin asiakkuuksia UK:ssa ja nähtiin että, jos meil oli mahdollisuus hoitaa sellasia asiakkuuksia Suomesta käsin niin eikös meil olis vielä parempi mahdollisuus hoitaa niitä asiakkuuksia ja kasvattaa niitä asiakkuuksia ja luoda uusia asiakkuuksia, jos me oltais läsnä täällä. (Mansikkamäki 2018)

Paikalliset markkinat nähtiin houkuttelevana.

Me nähtiin et UK:ssa on hyvät markkinat ja potentiaalisesti paljon isommat markkinat, kun mitä Suomessa on ja siihen sitte todettiin et meil on palveluja, joilla me pystytään näitä markkinoita palvelemaan ja siihen me sit lähetettiin rakentamaan tytäryhtiötä. (Mansikkamäki 2018)

Seuraava kysymys käsitteli tytäryhtiön perustamista koskevia haasteita. Topi Koskinen näki yhtenä suurena tytäryhtiöhanketta koskevana haasteena rahoituksen.

No kyllä näin pienessä yrityksessä, kun me silloin oltiin, niin isoin haaste oli se rahoitus eli et uskalletaanko investoida ja onko ylipäätään sellasta rahoitusta saatavilla, jolla pystyy investoimaan. (Koskinen 2018)

Koskisen kanssa samoilla linjoilla oli myös Asko Jaakkola.

Taloudelliset realiteetit, jotka lienevät kyllä kunnossa, jos asiaa edes harkitaan. Myös lainsäädännön tuntemuksen. (Jaakkola 2018)

Toisena merkittävänä haasteena nähtiin aikataulussa pysyminen. Aikaa oli varattava tarpeeksi yrityksen perustamista varten, koska paikallisten viranomaisten kanssa asioidessa saattoi joutua odottamaan.

We started in the beginning of July. The company was established on paper then without any employees pretty much, and then I guess we were kind of wholly operational by September, probably October. So, took about four months although to have most of things functional. (Andrew 2018)

Kaikki ei tapahdu ehkä niin nopeesti mihin on tottunu joskus Suomessa. Suomesaki on varmasti viiveitä asioissa, mut tääl ne voi olla joskus vähän pidempiä. (Mansikkamäki 2018)

Haastateltavilta kysyttiin, mitkä perustamistoimenpiteet vaativat heidän mielestään eniten juridista osaamista. Yhtenä tärkeänä seikkana nähtiin verotus ja siirtohinnoittelu.

Siirtohinnoittelut ja miten se pitää tehdä niin ettei loukata kummankaan maan verotuskäytäntöjä tai muita. (Koskinen 2018)

For example, how taxation is taken care of in both countries. That means the company needs certain type of transfer pricing model. It's one of the key things for sure in order to keep things going. (Ryhänen 2018)

Teeman toiseksi viimeisenä kysyttiin, mitä oikeuslähteitä käytitte apunanne selvittäessänne toimialakohtaisia rajoitteita.

Meil oli kaks tai ehkä kolme keskeistä yhteistyötahoo. Yks oli, et meillä oli siellä paikallinen yliopistoprofessori, joka autto kaikessa. Sitte toinen oli Walesin hallinto, joka tarjos ihan neuvontapalvelua ja sit kolmas oli sellanen yksityinen taho, jonka tehtävänä oli neuvoo ja auttaa eurooppalaisia yrityksiä sijoittuun sinne. (Koskinen 2018)

Kolmannen teeman viimeisenä kysymyksenä oli: Mitä tekisitte toisin, jos olisitte perustamassa tytäryhtiötä nyt? Topi Koskinen tiivisti ytimekkäästi onnistuneesta tytäryhtiöhankkeesta:

Se on aina jotenki tosi tapauskohtasta, että miten se kannattaa perustaa. Me ollaan perustettu nyt tän jälkeen tytäryhtiöt Saksaan ja Espanjaan ja ne on ollu molemmat hyvin erilaisia, kun tää mikä UK:ssa, mutta myös keskenään hyvin erilaisia, joka johtuu tavallaan paikallisesta markkinasta ja mikä sen yhtiön rooli koko-

naisuuden osana on. Et kaiken kaikkiaan toi oli aika hyvä case. Se oli hyvin suunniteltu ja sit se meni sen suunnitelman mukaan. Et siinä mielessä vois sanoo, et ehkä ei tehtäis sitte eri lailla. (Koskinen 2018)

Haastattelun neljäs teema käsitteli yrityksen juridista toimintaympäristöä ja se sisälsi yhteensä neljä tutkimuskysymystä. Teeman ensimmäinen kysymys kuului: Millaisena yrityksen juridisena toimintaympäristönä näette Englannin?

Brexit tuo haasteita ja muutoksia, mutta muuten UK lienee aika ennakoitavissa oleva länsimainen demokraattisesti hallittu monarkia. (Jaakkola 2018)

Se on hierarkkisempi yhteiskunta mikä tekee sen, että monesti päätökset on kiinni yksittäisestä henkilöstä. (Koskinen 2018)

Ei tää juridiikasta oo kiinni jääny, enkä nää että se tulis jäämäänkään. Kun asiat hoidetaan kunnolla eli et pidetään kirjanpito kunnossa ja tehdään palkkalaskelmat sun muut, maksetaan verot ja tällaset niin se toimii aika lailla samanlaisena, kun Suomessakin. (Mansikkamäki 2018)

When operating in Finnish legal environment a person will be trusted until proven otherwise. In UK you need to show you're trustworthy, and it requires more work. (Ryhänen 2018)

You do need to establish that trust. It surprises me that we will have to have got trade references to buy a few hundred pounds for something from a local company, whereas we can go to a large international company and get credit terms straight away. (Andrew 2018)

Toisena kysyttiin sitä, mitkä paikallisen lainsäädännön osa-alueet herättävät eniten kysymyksiä.

We haven't had any great challenges. Anyway, we have been working very carefully on health and safety issues, taxation issues, and we've got some help from consulting firms. (Ryhänen 2018)

Mahdollinen protektionismi brexitin astuessa voimaan. (Jaakkola 2018)

Kolmas kysymys koski verojärjestelmää ja sen selkeyttä. Kukaan haastateltavista ei nähnyt verojärjestelmää ongelmallisena. Paikallista kirjanpitäjää suositeltiin poikkeuksetta.

Yeah, that is usually pretty well organised. You know the best thing is to have a good accountant. (Andrew 2018)

It's quite clear. For example, handling VAT has caused us more challenges in Finland. (Ryhänen 2018)

On tärkeä, että on joku paikallinen kirjanpitäjä tai muu, joka sinä ymmärtää paikalliset palkkalaskentakäytännöt ja verotukselliset asiat, et ei niitä tarvii kaikkee ihan itse opetella. On hyvä ymmärtää, mut yksityiskohdat joku ammattilainen voi hoitaa. (Mansikkamäki 2018)

Neljäs ja viimeinen kysymys kuului: Mitä muuttaisitte juridisessa toimintaympäristössä, jotta liiketoiminnan harjoittaminen olisi sujuvampaa? Haastateltavat eivät lähteneet sen suuremmin politikoimaan aiheesta.

All these things you have to discover yourself I don't think you could make it too much easier. If you want to think about running a limited company, then you have several aspects to do. One part is complying with statutory requirements, and making sure you do all reporting correctly, you pay taxes correctly, the salaries, complying with health and safety at work, all these aspects. That takes a reasonable amount of time. Then the other part of running a company is important, it's making you money if it's the reason why you're doing it. Anything which cuts down your amount of time on the first part increases the amount of time you can devote to actually running your business to make money. (Andrew 2018)

Emmä taas tiedä, et liittyyks se lakivaatimuksiin vai enemmänkin siihen, et miten asiakkaita hankitaan ja miten sitä liiketoiminnan kehittämistä tehdään. Kun yksikkö on pystyssä niin kuinka sitä voi sinä pyörittää. Mul ei oo tietenkään minkäänäköstä kokemusta, eikä toivottavasti tulekaan kokemusta negatiivisista asioista, jos pitäis käydä irtisanomisneuvotteluja tai jotain muita, niin en tiedä miten niitä täällä tehdään tai mimmosia vaatimuksia niille on, mut täl hetkellä ei oo onneks vielä tarvinnu tehdä sitä. (Mansikkamäki 2018)

Viimeisenä koko haastattelussa käytiin läpi Britannian EU-eron mahdollisia vaikutuksia ja sitä, kuinka EU-eroon tulisi valmistautua. Haastateltavilta kysyttiin millä tavalla he ovat valmistautuneet brexitin mahdollisiin vaikutuksiin omassa yrityksessä tai organisaatiossa. Kaikki vastanneet seurasivat tilanteen kehittymistä, mutta mitään erityisiä valmistautumistoimenpiteitä ei oltu tehty. Toimenpiteisiin ryhdytään vasta sitten, kun niitä edellytetään.

Oman organisaation puitteissa emme mitenkään erityisesti, mutta seuraamme toki mitä haasteita brexit mahdollisesti tuo UK:sta laajenemista ja kansainvälistymistä hakevalle suomalaiselle yritykselle. (Jaakkola 2018)

I don't think we've made any special preparations whatsoever. Emberion Limited was formed after the decision was made. You know it's made after the referendum so the result was known. (Andrew 2018)

5.5 Tutkimuksen luotettavuusarviointi

Opinnäytetyön tulosten on oltava luotettavia. Laadullisessa tutkimuksessa epäolennaiset tai satunnaiset tekijät eivät saa vaikuttaa teorianmuodostukseen. Tutkimusprosessin luotettavuus kuvastaa sitä, että tutkijan tekemät tulkinnat vastaavat tutkittavan käsityksiä. Yksi merkittävä luotettavuuden kriteeri on tutkija itse, koska hänen tutkimuksessaan tekemät teot, valinnat ja ratkaisut ovat arvioinnin kohteena. Tutkimuksen teoreettisen toistettavuuden periaatteen mukaan lukija päätyy samaan tulokseen tutkimuksen tekijän kanssa luettuaan tutkimustekstin. (Kananen 2014, 145.)

Reliabiliteetti ja validiteetti ovat yleiset tieteellisen tutkimuksen luotettavuusmittarit. Reliabiliteetilla arvioidaan tulosten pysyvyyttä eli päästäänkö uusintamittauksella samoihin tutkimustuloksiin ja se liittyy lähinnä tutkimuksen toteutukseen. Reliabiliteettia tarkasteltaessa on otettava huomioon, että tutkimus on laadittu tietynä ajanjaksona ja kaikki tutkimustulokset ovat nousseet sen hetkisistä vaatimuksista. Vaikka tutkimusta tehdessä ei havaittu olevan tulossa sellaisia pian voimaanastuvia lakimuutoksia, joilla olisi merkittävä vaikutus private limited companyä koskeviin perustamistoimenpiteisiin, ei niiden ilmentymistä tulevaisuudessa voida täysin sulkea poiskaan. Brexit on huomioitu tutkimuksessa, tuoden varmasti mukanaan joitakin juridista toimintaympäristöä koskevia muutoksia, mutta nämä selvinnee kansalle vasta tulevaisuudessa. Yleisesti todettakoon, että lakiuudistukset ovat mahdollisia, vaikka niiden esiintyvyys lyhyellä aikavälillä on varsin epätodennäköistä. (Kananen 2014, 147.)

Validiteetilla arvioidaan sitä, onko tutkimuksen kannalta relevantit asiat mitattu. Validiteetti liittyy tutkimussuunnitelman ja aineiston analyysin oikein toteuttamiseen. Kohderyhmän ja tutkimuskysymyksien oikein valitsemisella on validiteetin kannalta olennainen merkitys, jotta tutkittava asia pystytään selvittämään. Mikäli näiden kahden kanssa tehdään virheitä, ampuu tutkimus ohi maalin. Kaikki haastateltavat olivat kansainvälisen kaupan asiantuntijoita ja heillä oli kokemusta yrityksen perustamisesta Englannin ja Walesin lainkäyttöalueelle tai sitten heillä oli kokemusta kansainvälistymispalveluiden koordinoimisesta yrityksille. Haastattelukysymykset laadittiin tarkkaa harkintaa käyttäen ja niiden avulla onnistuttiin keräämään tarvittava määrä tietoa. Haastateltavilla oli lisäksi mahdollisuus kertoa omasta mielestään tärkeistä tytäryhtiön perustamista sivuavista asioista haastattelun yhteydessä. (Kananen 2014, 147.)

5.6 Johtopäätökset

Tässä alaluvussa tehdään johtopäätökset tutkimuksesta ja selvitetään, kuinka näihin johtopäätöksiin päädyttiin. Tavoitteena on muodostaa selkeä kokonaiskuva tytäryhtiön perustamisprosessista Englantiin ja nostaa esille ne asiat, jotka tulisi ottaa huomioon hankkeeseen ryhdyttäessä. Jokainen yrityksen perustamisprosessi on omanlaisensa kokonaisuus, joka tarvitsee huolellista suunnittelua ja ahkeria käsiä tekemään työtä. Jopa hankalilta tuntuvat asiat pystytään monesti viemään läpi, kun kaivetaan esille tarpeellinen määrä intoa ja uskoa siihen mitä tehdään.

Kuten aikaisemmin on todettu, tarpeellisen tiedon tuottaminen suomenkielellä niille, jotka ovat ensimmäistä kertaa perustamassa tytäryhtiötä Englantiin on ollut tämän tutkimuksen päätaavoitteena. Tutkimukseen osallistui työntekijöitä kahdesta suomalaisesta emoyhtiöstä ja niiden kahdesta Englannin ja Walesin hallintoalueella operoivasta tytäryhtiöstä sekä yhdestä suomalaisesta organisaatiosta, joka tarjoaa kansainvälistymispalveluita yrityksille. Nämä henkilöt ovat olleet mukana yritysten kansainvälistymishankkeissa ja omaavat monipuolista tietoa siitä, miten suomalainen emoyhtiö voi kansainvälistyä Iso-Britannian markkinoille perustamalla sinne tytäryhtiön.

Kansainvälisten konsernien määrän lisääntyttä viime vuosina merkittävästi, on globaalista liiketoiminnasta tullut merkittävä osa nykyaikaa. Monet suomalaisyritykset näkevät Ison-Britannian markkinat houkuttelevana ja varsin turvallisena kansainvälistymisvaihtoehtona. Tutkimuksesta käy ilmi, että potentiaalisten markkinoiden lisäksi kansainvälistymisen taustalta löytyy usein myös strategisia yrityksen päätöksentekoa ohjaavia perusteita. Tästä esimerkkinä Emberion Oy:n ja Emberion Limitedin liiketoimintojen jakaantuminen emo- ja tytäryhtiön välillä. Emoyhtiössä hoidetaan enemmän myyntiä, markkinointia ja logistiikan hallintaa, kun taas tytäryhtiö keskittyy loppupään tuotekehitykseen, tuotteiden valmistukseen ja pilottituotantoon. Lähellä olevat asiakkaat, helposti saatavilla oleva työvoima ja hightech-osaaminen olivat merkittävänä syynä sille, miksi tuotantolaitos rakennettiin Cambridgeen.

Perustettavan yhtiön omistusrakenteen selvittäminen tulee tehdä ennen varsinaisiin perustamistoimenpiteisiin ryhtymistä. Oikeanlaisten omistajien ja omistusrakenteen löytäminen on yhtiön menestyksen kannalta välttämätöntä, koska omistajien tavoitteet luovat lähtökohdat hallituksen ja johdon työskentelylle. Private limited companyssa on oltava vähintään yksi nimetty

johtaja, jonka tulee olla vähintään 16-vuotias. Tutkimuksesta selviää, ettei sopivan johtajan löytäminen tytäryhtiöön ole aina helppoa, ja siksi hyvää johtajaa osataan arvostaa. Johtajan oma-aloitteellisuuden merkitys korostuu entisestään, kun kyseessä on tytäryhtiön perustamisprosessi. Ulospäinsuuntautunut ja ratkaisuhakuinen johtaja ei ainoastaan luo kontakteja eri tahoihin vaan osaa hyödyntää niitä tarvittaessa.

Private limited company (limited by shares) vastaa Suomen osakeyhtiötä ja valitaan lähes poikkeuksetta yritysmuodoksi, kun perustetaan tytäryhtiö Englantiin. Jokaisen haastateltavan vastauksista selviää, ettei muuta yritysmuotoa oltu oikeastaan edes harkittu. Private limited company muotoisen yhtiön tärkeimpänä etuna pidetään sitä, että se toimii rajoitetun vastuun periaatteen mukaisesti eli osakkeenomistajat vastaavat vain siitä rahamäärästä, jonka he ovat sijoittaneet yhtiöön. Yhtiön jäsenten vastuuta rajaamalla turvataan heidän henkilökohtainen omaisuutensa ja kannustetaan sijoittamaan.

Yrityksen perustamista koskevat lakisääteiset velvollisuudet on määritelty Companies Act 2006 nimisessä lakikokoelmassa. Selkeät ja käytännönläheiset ohjeet löytyvät puolestaan maan hallituksen ylläpitämiltä internet-sivuilta. Nämä ohjeet on laadittu siten, että niitä noudattamalla yrityksen perustaminen tapahtuu lain mukaisesti. Perustamista varten tarvitaan nimi, osoite, johtaja, SIC-tunnus, tiedot osakkeista, vähintään yksi osakkeenomistaja, perustamisopimus ja yhtiöjärjestys sekä tiedot sellaisista henkilöistä, jotka merkittävässä määrin osallistuvat yrityksen päätöksentekoon. Private limited companyn perustaminen tapahtuu perustamissopimuksella, joka rekisteröidään Companies Housen rekisteriin. Yhtiö syntyy ja saavuttaa oikeuskelpoisuutensa samalla kun se rekisteröidään.

Tutkimus paljastaa, että private limited companyn perustamista pidetään varsin suoraviivaisena prosessina, eikä perustamistoimenpiteiden muutoksia koeta tarpeellisina. Haastateltavien vastauksissa korostuu voimakkaasti näkemys, ettei ole olemassa helppoja tapoja tehostaa yrityksen perustamisprosessia enää entisestään. Aloittamalla perustamistoimenpiteet hyvissä ajoin ja valmistautumalla tapahtumaan huolellisesti voidaan saavuttaa tavoitteet tiukassakin aikataulussa. Kaikissa tapauksissa tämä ei ole valitettavasti aina mahdollista.

Maan juridinen toimintaympäristö koetaan tutkimuksen mukaan ennakoitavissa olevaksi ja yhteiskunta astetta hierarkkisemmaksi kuin mihin Suomessa on totuttu. Luottamuksen merkitystä

korostetaan ja sen eteen tehtävää työtä pidetään tärkeänä, mutta aikaa vievänä. Luottamus-
teeman arvioidaan ulottuvan muihinkin osa-alueisiin juridisten tekijöiden ohella aina kaupan-
käynnistä pankkitilin avaamiseen. Lakisääteisten velvollisuuksien hoitamista ei pidetä ongel-
mallisena vaan se nähdään luonnollisena osana elinkeinotoimintaa. Lakisääteisillä velvolli-
suuksilla ei koeta olevan merkittävää vaikutusta yrityksen menestymisen edellytyksiin Englan-
nissa.

Kansainväliseen konserniin kuuluvat yhtiöt erotellaan omiksi yksiköikseen verotuksessa, jolloin
suomalaisen yrityksen ulkomainen tytäryhtiö on verovelvollinen maassa, jonne se on rekiste-
röity. Haastateltavien vastauksista käy ilmi, että paikallinen verotus koetaan pääpiirteissään
selkeäksi, eikä sen nähdä aiheuttavan suurta päänvaivaa vaan päinvastoin, osassa vastauk-
sista mainittiin kotimaisen verotuksen tuottaneen enemmän ongelmia. Asiantuntevaa kirjanpi-
täjää suositeltiin lämpimästi ja hänen palkkaamisen olisi hyvä tapahtua mahdollisimman var-
haisessa vaiheessa.

Veronmaksun ohella tytäryhtiön tehtävänä on hoitaa oma osuutensa konserniraportoinnissa.
Tytäryhtiön tilinpäätös yhdistetään lähes poikkeuksetta emoyhtiön tilinpäätökseen sisällytettä-
vään konsernitilinpäätökseen. Ongelmien välttämiseksi verovelvollisten on dokumentoitava
siirtohintapolitiikkansa mahdollisimman yksityiskohtaisesti. Siirtohinnoittelun dokumentoinnilla
osoitetaan etuyhteysosapuolten välisten liiketoimien markkinaehtoisuus. Tutkimuksen mu-
kaan emoyhtiöt turvautuvat juridiseen apuun etenkin siirtohinnoitteluun, alikapitalisointiin sekä
rojaltien ja korkojen verotukseen liittyvien kysymysten yhteydessä.

Yhteiskunnassa tapahtuvat muutokset ohjaavat oikeusjärjestyksen kehittymistä. Yritysten tu-
lee havaita nämä muutokset ajoissa ja varautua niihin kyetäkseen selviytymään voittoa-
mukana kilpailussa sekä tuottamaan tulosta. Brexit on yksi koko Eurooppaa kohahduttaneista
muutoksista, jonka vaikutukset ulottuvat aina rahoitussektorilta maahanmuuttoon. Siinä missä
Euroopan unionin sisämarkkinat mahdollistavat tavaroiden, palveluiden, työntekijöiden ja pää-
oman vapaan liikkuvuuden, määrittelee Britannian EU-ero uudet säännöt niiden kululle. Jokai-
sen haastateltavan vastauksista selviää, että brexitiin suhtaudutaan sangen realistisesti. Toi-
menpiteisiin ryhdytään vasta, kun on aivan pakko ja julkisuudessa käytävää keskustelua seu-
rataan tarkasti. Yleisesti ottaen voidaan sanoa, että suomalaisyrityksiltä löytyy luottoa Britan-
nian suuntaan.

6 YHTEENVETO

Yrityksen kansainvälistyminen koskettaa liikkeenjohdon näkökulmasta monia teemoja, joista yksi merkittävimmistä on juridiikka (Ahokangas & Pihkala 2002, 8). Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on ollut tutkia, miten tytäryhtiö perustetaan Englantiin. Tytäryhtiön perustamisprosessia tarkastellaan suurimmaksi osaksi juridisesta näkökulmasta. Englannin ja Walesin lainkäyttöalueella vaikuttavat velvoitteet on pyritty määrittelemään siten, että sääntöjen tahattomasta rikkomista koituvat haitat voitaisiin minimoida mahdollisimman tehokkaasti. Tutkimuksessa pohditaan myös sitä, millaisena yrityksen juridisena toimintaympäristönä Englantia pidetään nykyään. Tytäryhtiötä on käsitelty private limited company -muotoiseksi perustettavana yksikkönä. Tutkimusongelmaa lähestytään sekä teorian että käytännön näkökulmista.

Tässä opinnäytetyössä Englannilla on merkittävä rooli, joten maatiedot on huomioitu heti ensimmäisenä. Englantia pidetään yhtenä maailman suosituimmista yritysten sijaintimaista ja näin ollen edellytykset elinkeinonharjoittamiselle nähdään yleisesti ottaen kunnollisina, jollei peräti erinomaisina. Reilun 55 miljoonan asukkaan valtio tarjoaa kotisuomea isommat markkinat ja tämä on epäilemättä suurimpia syitä sille, miksi yritykset perustavat tytäryhtiön juuri Englantiin. Haastattelut tukevat näkemystä, koska haastateltavat ovat yksi toisensa jälkeen kertoneet paikallisten markkinoiden vaikuttaneen potentiaalisilta ja houkuttelevilta. Tämä taas on osaltaan puoltanut kansainvälistymispäätöstä. Muita kansainvälistymistä tukevia tekijöitä ovat osaavan työvoiman saatavuus, maailmanlaajuisesti puhuttu kieli sekä yleisten oikeudellisten olosuhteiden vakaus ja ennakoitavuus.

Englanti ja Wales muodostavat oman oikeudenkäyttöalueensa, jossa tuomioistuimilla lainkäyttöeliminä on keskeinen asema laintulkitsijoina. Primaarioikeus, sekundaarioikeus ja common law ovat hallintoalueen tärkeimmät oikeuslähteet. Englannilla ei ole perustuslakia, vaan se on korvattu tapaoikeudella. Tällä on merkittävät vaikutukset esimerkiksi siihen, että sopimusta tehtäessä siihen sisällytetään kaikki mahdollinen epäselvyyksien välttämiseksi. Säädännäisoiikeus, tuomareiden luomat oikeuskäytännöt ja kansainväliset sopimukset määrittelevät rajat joiden puitteisiin yritysten on liiketoimintansa mukautettava. Euroopan unionin oikeuden vaikutukset poistuvat Iso-Britannian EU-eron astuessa voimaan.

Useiden maiden yhtiölainsäädäntö pohjautuu nimenomaan Englannin lakiin. Private limited company muotoisen yhtiön saa perustaa Englantiin minkä tahansa maalainen henkilö tai yhtiö. Ainoastaan henkilökohtaiseen konkurssiin asetetun henkilön tai yhtiön mahdollisuuksia on rajoitettu. Liiketoiminnan harjoittamista koskeviin lakisääteisiin velvollisuuksiin vaikuttavat monenlaiset tekijät. Yrityskohtaisia velvollisuuksia selvitettäessä yritysmuoto, se missä elinkeinoa harjoitetaan ja palkataanko muita ihmisiä yrityksen palvelukseen näyttelevät merkittävää roolia. Tarvittavat lisenssit ja luvat riippuvat siitä minkälaisia toimintoja liiketoiminnan harjoittaminen pitää sisällään. Englannissa on luvanvaraisia elinkeinoja samoin kuin Suomessakin.

Osakeyhtiön perustamisprosessi on kuvattu Companies Act 2006 nimisessä lakikokoelmassa. Tytäryhtiö perustetaan perustamissopimuksella, joka rekisteröidään valtion ylläpitämään rekisteriin. Rekisteröintiä varten yhtiö tarvitsee perustamissopimuksen lisäksi myös nimen, osoitteen, johtajan, SIC-tunnuksen, tiedot osakkeista, vähintään yhden osakkeenomistajan, yhtiöjärjestyksen ja tiedot sellaisista henkilöistä, jotka merkittävässä määrin osallistuvat yrityksen päätöksentekoon. Tytäryhtiön saavutettua oikeustoimikelpoisuutensa, tulee sen jatkaa eteenpäin samalla huolehtien joukosta muita lakisääteisiä velvollisuuksia. Liiketoiminnan harjoittamista, verotusta, työntekijöiden palkkaamista ja heidän vakuuttamistaan tapaturmien varalta ym. säännellään varta vasten räätälöidyillä laeilla, joiden olemassaolo pitää tiedostaa. Ajan kuluessa näihin lakeihin saatetaan tehdä muutoksia, jotka käytännössä edellyttävät niiden jatkuvaa tutkiskelua.

LÄHTEET

Ahokangas, P. & Pihkala, T. 2002. Kansainvälistyvä yritys. Helsinki: Edita.

Antell, S. 2010. Iso-Britannia: Maaraportti. Finpro. Pdf-dokumentti. Saatavissa: <http://www.finpro.fi/documents/10304/16101/IsoBritanniamaaraportti15122011.pdf>. Viitattu 4.10.2017.

Clark, K., McGrath, P., Will, M. & Emery UK LLP. Employment and employee benefits in the UK (England and Wales): overview. Www-sivut. Saatavissa: [https://content.next.west-law.com/Document/I2ef12a5a1ed511e38578f7ccc38dcbee/View/FullText.html?contextData=\(sc.Default\)&transitionType=Default&firstPage=true&bhcp=1](https://content.next.west-law.com/Document/I2ef12a5a1ed511e38578f7ccc38dcbee/View/FullText.html?contextData=(sc.Default)&transitionType=Default&firstPage=true&bhcp=1). Viitattu: 27.10.2017.

Companies Act 2006. The National Archives. Saatavissa: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/46/contents>.

Companies Act 2006/1159. Companies Act 2006/1159 Meaning of “subsidiary” etc. The National Archives. Saatavissa: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/46/part/38/crossheading/meaning-of-subsidiary-and-related-expressions>. Viitattu 8.11.2017.

Cruz Villalón, P. 2013. Julkiasiamiehen ratkaisuehdotus. EU-Lex. Saatavissa: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A62011CC0426>. Viitattu 10.11.2017.

Encyclopædia Britannica. United Kingdom. Www-sivut. Saatavissa: <https://global.britannica.com/place/United-Kingdom>. Viitattu 16.10.2017.

Encyclopædia Britannica. What’s the Difference Between Great Britain and the United Kingdom? Www-sivut. Saatavissa: <https://www.britannica.com/demystified/whats-the-difference-between-great-britain-and-the-united-kingdom>. Viitattu 27.10.2017.

Euroopan oikeusportaali. Englanti ja Wales. Jäsenvaltion oikeus. Www-sivut. Päivitetty 5.6.2017. Saatavissa: https://e-justice.europa.eu/content_member_state_law-6-ew-fi.do. Viitattu 5.10.2017.

Euroopan oikeusportaali. Englanti ja Wales. Yleiset tuomioistuimet. Www-sivut. Saatavissa: https://e-justice.europa.eu/content_ordinary_courts-18-ew-maximizeMS-fi.do?member=1. Viitattu 26.10.2017.

Euroopan Unioni. Yhdistynyt Kuningaskunta. Www-sivut. Saatavissa: http://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries/unitedkingdom_fi. Viitattu: 26.10.2017.

Fondia. Immateriaalioikeuksista yleisesti. Lakitietopankki. Saatavissa: <https://virtuallawyer.fondiatools.com/Sivut/Immateriaalioikeuksista%20yleisesti.aspx>. Viitattu 24.11.2017.

GOV.UK. 2018a. Employing staff for the first time. Www-sivut. Saatavissa: <https://www.gov.uk/employing-staff>. Viitattu 12.1.2018.

GOV.UK: 2018b. Licence finder. Www-sivut. Saatavissa: <https://www.gov.uk/licence-finder>. Viitattu 26.3.2018.

- GOV.UK. 2018c. Running a limited company. Directors' responsibilities. Www-sivut. Saatavissa: <https://www.gov.uk/running-a-limited-company>. Viitattu 10.1.2018.
- GOV.UK. 2018d. Set up a business. Www-sivut. Saatavissa: <https://www.gov.uk/set-up-business>. Viitattu: 12.1.2018.
- GOV.UK. 2018e. Set up a private limited company. Www-sivut. Saatavissa: <https://www.gov.uk/limited-company-formation>. Viitattu 14.3.2018.
- GOV.UK. 2018f. Apply to register a trade mark. Www-sivut. Saatavissa: <https://www.gov.uk/how-to-register-a-trade-mark>. Viitattu 26.3.2018.
- GOV.UK. 2018g. Register a design. Www-sivut. Saatavissa: <https://www.gov.uk/register-a-design>. Viitattu 26.3.2018.
- GOV.UK. 2018h. Corporation Tax. Www-sivut. Saatavissa: <https://www.gov.uk/corporation-tax>. Viitattu 3.4.2018.
- Globalis. Suomen YK-liitto. Maat. Iso-Britannia. Www-sivut. Saatavissa: <http://www.globalis.fi/Maat/Iso-Britannia>. Viitattu 28.10.2017.
- Hirsjärvi, S., Liikanen P., Remes P. & Sajavaara P. 1992. Tutkimus ja sen raportointi. 4., uudistettu painos. Jyväskylä: Kirjayhtymä Oy.
- Howell, J. Choosing a SIC code for your limited company. Www-sivut. Saatavissa: <https://www.qualitycompanyformations.co.uk/blog/choosing-sic-code-limited-company/>. Viitattu 3.3.2018.
- HSBC in association with Grant Thornton. Country guide: United Kingdom. Julkaistu joulukuussa 2014. Saatavissa: <https://globalconnections.hsbc.com/united-kingdom/en/tools-data/country-guides/gb/introduction>. Viitattu 17.11.2017.
- Kaarniemi, T. 2016. ULKOMAISEN KIINTEÄN TOIMIPAIKAN JA TYTÄRYHTIÖN TULOVEROTUS. Vaasan yliopisto, Taloustieteen ja talousoikeuden yksikkö. Talousoikeuden pro gradu –tutkielma.
- Kananen, J. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Kananen, J. 2010. Opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Karhu, K. 2002. Kansainvälisen liiketoiminnan käsikirja. Helsinki: Edita.
- Karttunen, T., Laasanen H., Sippel L., Uitto T. & Valtonen M. 2015. Juridiikan perusteet. 5., uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Keskisuomalainen. EU ja Britannia sopuun brexitin jälkeisestä siirtymäajasta. Www-dokumentti. Saatavissa: <https://www.ksml.fi/ulkomaat/EU-ja-Britannia-sopuun-brexitin-jälkeisestä-siirtymäajasta/1125106>. Viitattu 5.4.2018.

Knuutinen, R. Muoto ja sisältö vero-oikeudessa – erityistarkastelussa rahoitus- ja sijoitusinstrumentit. 2009. Helsinki: Suomalainen Lakimiesyhdistys.

Korchak, J. What are prescribed particulars? Www-sivut. Julkaistu 14.5.2014. Saatavissa: <https://www.informdirect.co.uk/shares/statement-of-capital-changes-june-2016/>. Viitattu 2.2.2018.

Korchak, J. What is statement of capital? Www-sivut. Julkaistu 27.5.2016. Saatavissa: <https://www.informdirect.co.uk/shares/statement-of-capital-changes-june-2016/>. Viitattu 2.2.2018.

Kotler P. & Armstrong G. 2014. Principles of Marketing. 15., uudistettu painos. Harlow: Pearson Education Limited.

Kurkela, M. 2003. Globalisoitunut sopimuskäytäntö ja sopimusoikeudelliset periaatteet. Helsinki: Edita Prima Oy.

Lakivälitys. Osakeyhtiö: perustaminen ja lopettaminen. Www-sivut. Saatavissa: <https://www.lakivalitys.fi/pro/osakeyhtio-perustaminen-ja-lopettaminen>. Viitattu 14.3.2018.

London & Partners. Setting up a UK company. Www-sivut. Saatavissa: <http://business.london/invest/setting-up/forming-a-uk-entity>. Viitattu 2.12.2017.

Luoma, T. Onko omistusrakenteella merkitystä? Www-sivut. Saatavissa: <http://tero-luoma.blogspot.fi/2010/07/omistusrakenteesta.html>. Viitattu 20.3.2018.

Mattila, H. 2015. Tieteen termipankki. Oikeustiede: common law/laajempi kuvaus. Www-sivut. Saatavissa: http://tieteentermipankki.fi/wiki/Oikeustiede:common_law/laajempi_kuvaus. Viitattu 3.11.2017.

Minilex. Erityisesti säännellyt sekä luvanvaraiset elinkeinot. Www-sivut. Saatavissa: [https://www.minilex.fi/a/erityisesti-säännellyt-sekä-luvanvaraiset-elinkeinot](https://www.minilex.fi/a/erityisesti-saannellyt-seka-luvanvaraiset-elinkeinot). Viitattu 4.1.2018.

Mykkänen, P. & Sipilä, A. 2017. Britannia joutui taipumaan. HS viikko, Helsingin Sanomien viikkolehti, 50/2017, A28-A29.

Nations Encyclopedia. United Kingdom. Www-sivut. Saatavissa: <http://www.nationsencyclopedia.com/economies/Europe/United-Kingdom.html>. Viitattu 8.11.2017.

Normington, J. 2013. 10 key facts about English contract law. Www-sivut. Saatavissa: <https://seqlegal.com/blog/10-key-facts-about-english-contract-law>. Viitattu 1.2.2018.

Novasigma. Iso-Britannia. Www-sivut. Saatavissa: <http://novasigma.fi/iso-britannia/>. Viitattu 10.11.2017.

Office for National Statistics. Statistical bulletin: Population Estimates for UK, England and Wales, Scotland and Northern Ireland: mid-2016. Www-sivut. Saatavissa: <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/populationandmigration/populationestimates/bulletins/annualmidyearpopulationestimates/mid2016>. Viitattu 5.11.2017.

Oinonen, L. 2002. Britannia-opas. Helsinki: Suomi-seura.

Oxford Dictionaries. 2017. Www-sivut. Saatavissa: <https://en.oxforddictionaries.com/definition/law>. Viitattu 30.12.2017.

Sipilä, A. 2017. Lammasfarmari valitsi brexitin – ja nyt pelottaa. HS viikko, Helsingin Sanomien viikkolehti, 50/2017, A26-A28.

Souter, G., Shand, K., Morrison, L., Nicol, R., Dean, M., Murray, M. & Spens LLP. Doing business in the United Kingdom. Www-sivut. Saatavissa: [https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/5-500-5090?transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)](https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/5-500-5090?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)). Viitattu 17.11.2017.

Tamm, D. & Letto-Vanamo, P. 2015. Oikeuden maailma. Näkökulmia oikeuskulttuureihin. Helsinki: Suomalainen Lakimiesyhdistys.

The National Archives. Www-sivut. Saatavissa: <http://www.legislation.gov.uk/aboutus>. Viitattu 26.10.2017.

Tieteen termipankki. Laki. Www-sivut. Muokattu 4.11.2016. Saatavissa: <http://tieteentermipankki.fi/wiki/Oikeustiede:laki>. Viitattu 15.11.2017.

Trencher, G. Intellectual Property Rights in UK Law. IPWatchdog.com. Www-dokumentti. Julkaistu 7.3.2017. Saatavissa: <http://www.ipwatchdog.com/2017/03/07/intellectual-property-rights-uk-law/id=79057/>. Viitattu: 23.12.2017.

Vanhala, S., Laukkanen, M. & Koskinen, A. 2002. Liiketoiminta ja johtaminen. 3., uudistettu painos. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Varjola-Vahvelainen, K., Ohvo, S., Hulkko, P., Hyvärinen, H. & Söderström, W. 1998. KANSAINVÄLINEN YRITYSOIKEUS. Porvoo: WSOY.

Villa, S., Airaksinen, M., Bärlund, J., Jauhiainen, J., Kaisanlahti, T., Knuts, M., Kuoppamäki, P., Mähönen, J., Pihlajarinne, T., Raitio, J., Rissanen, K., Viitanen, K. & Wilhelmsson, T. 2014. Yritysoikeus. Oikeuden perusteokset. Helsinki: Talentum.

Welsh Government. Law Wales: How laws are made for Wales. Www-sivut. Saatavissa: <http://law.gov.wales/constitution-government/how-welsh-laws-made/?lang=en#/constitution-government/how-welsh-laws-made/?tab=overview&lang=en>. Viitattu 7.11.2017.

COMPANY HAVING A SHARE CAPITAL

Memorandum of association of [insert company name]

Each subscriber to this memorandum of association wishes to form a company under the Companies Act 2006 and agrees to become a member of the company and to take at least one share.

Name of each subscriber

Authentication by each subscriber

Dated

HAASTATTELUKYSYMYKSET

Taustatiedot

Haastateltava:

Haastateltavan asema:

Yrityksen nimi:

Haastattelija:

Päivämäärä:

Paikka:

Teema 1. Tausta

1. Kuinka pitkään olet ollut yrityksen palveluksessa?
2. Mikä on edustamanne yrityksen toimiala?
3. Mitkä ovat tärkeimmät työtehtäväsi?

Teema 2. Emo- ja tytäryhtiön välinen suhde

1. Miten tytäryhtiön toiminta eroaa ruohonjuuritasolla emoyhtiön toiminnasta?
2. Mitkä ovat tytäryhtiön velvollisuudet koskien emoyhtiötä?

Teema 3. Tytäryhtiön perustaminen

1. Milloin yritys perustettiin?
2. Missä roolissa olitte mukana perustamassa tytäryhtiötä?
3. Millä perusteilla yritysmuoto valittiin?
4. Mitkä ovat suurimmat tytäryhtiön perustamista koskevat haasteet?
5. Mitä oikeuslähteitä käytitte apunanne selvittäessänne toimialakohtaisia rajoitteita?
6. Mitä tekisitte toisin, jos olisitte perustamassa tytäryhtiötä nyt?

Teema 4. Yrityksen juridinen toimintaympäristö

1. Millaisena yrityksen juridisena toimintaympäristönä näette Englannin?
2. Mitkä paikallisen lainsäädännön osa-alueet herättävät eniten kysymyksiä?
3. Millaisena näette verojärjestelmän? Onko se selkeä?
4. Mitä muuttaisitte juridisessa toimintaympäristössä, jotta liiketoiminnan harjoittaminen olisi sujuvampaa?

Teema 5. Brexit

1. Millä tavalla olette valmistautuneet brexitin mahdollisiin vaikutuksiin?

Muita kysymyksiä

Miksi päätettiin kansainvälistyä perustamalla juuri tytäryhtiö?

Mitkä perustamistoimenpiteet vaativat mielestänne eniten juridista osaamista?

Mihin seikkoihin on syytä kiinnittää erityistä huomiota perustamissopimusta ja yhtiöjärjestystä laadittaessa?

Käytettiinkö perustamisvaiheessa lakimiestä tai muuta juridista apua?

Mihin paikallisen lainsäädännön osa-alueisiin kiinnititte eniten huomiota ennen tytäryrityshankkeen käynnistämistä?

Onko toimialakohtaisen sääntelyn määrä muuttunut tytäryhtiön perustamisesta?

INTERVIEW QUESTIONS

Background information

Interviewee's name:

Interviewee's job title:

The company name:

Interviewer's name:

Date:

Place:

Theme 1. Background

1. How long have you worked for the company?
2. In which industry does the company operate?
3. What are your most important work assignments?

Theme 2. The relationship between a company and its subsidiary

1. How do the daily activities within subsidiary differ compared to its parent company?
2. What responsibilities does the subsidiary have toward its parent company?

Theme 3. Setting up a subsidiary

1. When was the company established?
2. What was your role in the formation of company?
3. What were the main factors taken into account when choosing a legal structure for company?
4. From the juridical aspect, what are the greatest challenges that may occur when setting up a subsidiary in England?
5. What were the primary sources utilised in order to find information about legal matters?
6. What would you do differently if you established a company today?

Theme 4. The legal business environment

1. In your opinion what type of legal business environment England is?
2. What areas of legislation rise questions?
3. What do you think about the tax system? Is it clear?
4. What would you change in the legal business environment to make running a limited company easier?

Theme 5. Brexit

1. Have you prepared for the Brexit?

Other questions

What are the most important legal responsibilities of running a subsidiary?

Does the company need any licences or permits for its business activities?

Where did you find information about licensing requirements?

What to remember before signing a contract?